د ژړه وينا

د

ګل پا چا «الفت»

اشعار

د الفت ويب پاڼه www.ulfat.de

په دې کتاب کښې ځینې اشعار لکه:

ښکلا او هنر- د صلح نړۍ
مینه او دوستی-صلح کل
د بشردوستۍ او بین المللي ملګرتیا، دجهاني اتفاق او اتحاد دصلح اوګډ ژوند تلقین کوي او دیوه عالي فکر او جهان بین نظرپه پیداکولوکښې ښه اغیزه لري.
ښائي چه دا راز اشعار په پښتوادب کښې ډېر لږ وي او دیوه ادبي تحول دآغاز بسم الله ورته وویلی شو.

ګرانه الفته!

ستاسو دیوان ماوکوت، هغه مخکښې چاپ شوي شعرونه مو خو د غوره اشعارو په نامه نشر شوي دي، دا پاتې شعرونه مو چه اوس راټول شوی دا به په څه نامه شایع کېږي؟ دا ګوندې غوره اشعارنه دي؟

نه! تبعیض مه کوه! غاړه به دې بنده شي.

زما په نظر ستا ټول شعرونه غوره دي، ستا ټول خیالونه ژور اوفکرونه لوړدي، ماته ستا ټولې خبرې ښې ښکاري.

رښتیا! وایي ته خو خبرې نه کوې ته چه داسې ښه شعرونه ویلای شې ولې به خبرې کوې.

ستا شعرونه او ستا نثرونه خو ستا خبرې دي چه د چاپ په برکت هرچاته رسي اوهر څوک پکښې د خپل زړه خبرې اوري.

نو ګویا ته ډېرو خلکو سره ډېره موده او هروخت خبرې کوې.

سید شمس الدین مجروح

دحمل ۲۵- ۱۳۴۱

هر گویندهٔ حقیقی را ارمغانیست که بدیگران هدیه میکند.
این ارمغان تهنا پیرایهٔ حروف و کلمات نیست، جستجوی زیبائی در بازی لفظ و صنا یع فریبنده نیست، آهنگ و قافیه نیست ایهام و ادماج نیست، این ارمغان پیام است.
پیام شاعر بدلهای مردم، به اندیشه وتخیل مردم بذوق و عواطف مردم، نه تهنا به کسانی که در قلمروی محدود بسر میرند و در یک روز گار زندگانی دارند.
بلکه در هر جا که دل دردمندی می طپد، و در هر روزگارکه مردم تشنهٔ مردمی و مشتاق پرورش عواطف انسانی میباشند.
الفت شاعر بزرگوار و دوست دیرین من ازگویندگانی است که این پیام را در کلمات عذب وجان بخش، بما ارمغان کرده و بگفتهٔ خودش آنچه را دانشمندان دیگر، در ژرفای چاه فلسفه تعمق مینمایند وی در ماورای ابر های خیال، در سراپردهٔ آسمان دل، در سرادق جهان جان جستجوکرده است.
و اکنون استعداد فطری وی پیام خود رابعنوانهای- چراغ زندگی، زیبائی وهنر،.خاک وطن، صلح، دوستی، سپین غر، دهقانی، بهار و خزان، حا ل، عاقبت، امید، دلهای زخمی، پرواز باز، سرنگونی رایت استعمار، طلوع خورشید، آزادی،و........ در دسترس استفاده گذاشته است.
اگراین قضیه صادق باشد که فضیلت را باید برای فضلیت جست پس این اندیشه های نغز و پیام بشري، کافیست که حضرت الفت را بآوردن وپروردن آن تهنیت گوئیم.

دلو ۱۳۴۰

خلیلی

د الفت وینا

د الفت د ویناوو دغه مجموعه ما پداسې حا ل کې ولېدله چی د ښاغلی سید محمدایشان الحسینی الافغانی په ښکلی خط لیکلې سوې وه.
دلته دوو تنو هنرمنانو د خپل هنر پیاوړتوب ښکاره کړی دی. ښاغلی حسینی د نستعلیق د هنر ښکلا، او ښاغلی الفت د وینا او شعر ښکلا.
دوو تنو پخو او پیاوړو هنرمنانو لاس سره یو کړی ، او دغه ښکلې اوګلالی مجموعه ئې تخلیق کړې ده!
دلته دوه هنره سره یو ځای سوی دی، د انساني استعداد دوو برېښناو ځلاکړې ده دوو قلمو خپل مهارت او ښکولو نه انحورکړې ده، ښکلې وینا په ښه خط لیکنه زمونږ د اسلافو ښکلئ میراث دی، او خوښ یم چې دا مجموعه د دغو دوو لرغونو هنرو، یو بشپړ اوکامل مظهر وینم.
ښکلا او جمال په کائناتو کې مختلف مظاهر لري، که د وینا په معنوي اولفظي سمون او جوړښت کې ځان ښکاره کړی، نو لکه د الفت شعر داسې خوږ او خونده ور او جذاب سي خو که د تورو اوکلماتو په ظاهري لیکنی او انځور کړنی کې ظهور اوتجلاو کړي، نو لکه د ښاغلی حسینی غوندې ښکلی او زړه وړونکی خط سي.
دا دواړه نفیس هنرونه دي، د دواړو د الهام سر چینه یوه ده، او هرکله چې له فیاض منبعه د جمال تجلیات ځلیږي، او خپرېږی، نو په کائناتو کې آرت اوصنعت او جمیل فنون روزی. شعر اوښکلی خط، د دې جمالی فعل او انفعا ل دوه کښلی مظاهر دی.
د ښاغلی حسینی دغه جمال آفرینی خو زموږ د وطن د یوه پیاوړی خطاط مرحوم جناب مغفورسید عطا محمد شاه قندهاري د هنري مکتب یوه مغتنمه نمونه ده چې د پښتنو د فنان ذوق نمایندګی کوی.
اما د الفت وینا!
دلته هم د ښکارندوی د وینا ټینګار اوصلابت، د خوشحال خان د کلام سلاست او مهابت او د رحمان بابا رقت او د زړه درد ګرده ښکاري، دلته صنعت او جمال په مختلفو جولوکې نڅاکوي، دلته د قندهاری سید روح د خوشحال او رحمان سره لاس ترغاړه ګرزی!
زما د الفت تر منظومې وینا، د ده منثورې ټوټې خوښې دي. دی شاعر اوفنان دئ!
د ده نثر هم شعر دی! خو نظم ئې هم هغسې خوند، هغسې ښکلا، او هغه جمال لري.
دی د خاصو خاصو افکارو په پروربښت او تصویر کې استاد دی، نوی نوی نکات پیداکوي د ژوند انه عمیقو اسرارو ته ملتفت دی، د طبیعت بسیط اوپلن ډګر د ده د مطالعې او غایر نظر جولانګاه ده!

د الفت په وينا کې د نوی دنيا د نوی فکراو مدني تحولاتو اغېزې ښه ښکاري، خو دی د کنړ د څنډو د پښتنو په کوډغلو هم ورننوزی، د خپل قوم په دردونو ځان خبروي له لغړ دهقانه سره د پټې پر پوله کښېني او په داسې وينا ځنی ږغېږی، چې هغه له الفته دکه وی! د زړه له درده حکايت کوی، اوهغه څه وايي چې نو رخلق يې نسي ويلای.

نو زه پر دغوپاڼو (دالفت وينا) نوم ږدم.

داځکه چی:

زه په دې اشعاروکې د الفت اومحبت تجليات وينم.

رنګينه شعر مې مه بوله خبری:

دا روان ځما د زړه د وينو رود دی.

کابل. جمال مينه. د اسد څورلسمه ۱۳۴۱

عبد الحی حبيبی

د الفت اشعار

چه د پښتو ټولنې له خوا ماته د نظرئې دپاره راکړی شوی وو، ماوکتل، په دې مجموعه کښې نوی آثار او څه پخوانی غوره اشعار را غونډ شوی دی.

اشعار عموماً دوه جنبې لري:- یوه ئې د ژوند او بله ئې د خوند ده، د ژوند پلو ئې حکمت او د خوند پلو ئې کیفیت دی.ژوند بې خونده کیدی شی، خو خوندبې ژونده نشي کیدای!

مګر د شعر کمال دادي چه حکمت او لذت دواړه پکښې واغږ ل شی.

د الفت په غوره اشعارو کښې د کیفیت پله درنه ده، اوپه نورو اشعارو کښې ئې دحکمت پلو ډیرکوښښ شوی دی.

زما په عقیده که شاعر د خپلو خوندورو اشعارو تکرار لازم وبولي نو څه دباک خبره خو به نه وی! د دنیا ټولې مشهورې ژبې د لیکوالو او شاعرانو د قلم په قوت لوړ معیار ته رسیدلي دي. شعر باید د ژبې له پلوه د فصاحت اوبلاغت لرونکی وی چه د ژبې ادبي معیاراوچت کړی شی. او دمعنی له پلوه باید د څه داسې الهاماتو درلودونکی وی چه د عصر اوزمانی پیغام ورته ویل کېدی او د قوم د فکر د تنویر او د ذهني تربیت موجب ګرځېدی شي! د ښاغلی الفت په شعر کښې دغه مزایا لیدل کېږي. په تېر وختونو کښې چه چا د الفت صاحب اشعارلوستی دی بې تاثیره ترې نه دې پاته شوی، اوپه پشتنی جامعه اونوره نړی کښې ئې ښه شهرت حاصل کړی دی، پښتو ژبه د پخو شاعرانو کلام او دیوانونو ته زیاته اړتیا لري ځکه چه د ژبې او شعرنسبت یو تر بله داسې دی لکه د بدن اوساه تعلق، نو زه په خپل نوبت د الفت صاحب اوداسې نورو شعراؤ د کلام د مجموعو د نشراو چاپ طرفداریم.او د پښتانه جامعې د پاره یې ګټورکاربولم.

۲۸ د حوت ۱۲۴۰ قیام الدین (خادم)

ښه مننه

د وطن له مشهور اومنلي خطاط ښاغلی سیدمحمد ایشان الحسینی الافغانی څخه ډېر خوښ یم چه زما دغه اشعار یې پخپل ښکلی خط صورتاً داسې ښایسته کړل چه د نظر د خاوندانو نظرجلبوي او د هر چاسترګې پرې خوږېږي.

هماغسې چه یو شعر د ښه آواز په برکت او د موسیقی په ملتیا بل کیف او اثرپیداکوي ښه خط هم د شعرښکلا او رڼا ډېره زیاتوي.

کله چه یو هنر له بل سره مل شي او یو ښایست په بل کښې حل شي نو هغه څه ترېنه جوړشي چه سترګې ئې په لیدو، غوږونه یې په اوریدو او زړونه یې په مینه اومحبت نه مړېږي.

که چېرې یوه ډېره ښکلې سندرغاړې چه له ډېرښه صورت سره ډېرښه آواز او د موسیقی هنر هم ولري او یوښه شعرپه مجلس کښې په ساز او سرودکښې ووایي یقیناً بې اغیزه ځو چنده کیږي.

ښه شعر په ښه خط همدغسې وګڼه.

ښائي چه د دې کتاب ځینې اشعار هم داسې وي چه له حسن خط سره د لفظ اومعنا حسن هم ولري او نورٌعلٰی نورٍ ورته وویلی شو.

د دې اشعارو په چاپولوکښې دپوهنی دتجارتي مطبعې د ښاغلی رئیس او د طباعتي مدیر او نورو کارکوونکو حسن قبول او ښه مرسته هم د تشکر وړ ده ځکه چه په ډېر لنډ اوتنګ وخت کښې ئې د دغه کتاب چاپول په خوښی ومنل اوله ډېر ژر چاپولو سره ئې دښه چاپولو ډاډ هم راکړ.

د پښتو ټولنې د ښاغلو غړو او مسلکی مجلس ښه نظرچه د دې اشعارو د چاپولو په تصویب کښې یې ښکاره کړ د ډېر قدر وړدي ځکه چه بې د دوی له نظریو او منښت څخه دا کتاب د پښتو ټولنې له خوا نشو چاپېدلی.

د دې کتاب لیکل په ښه خطاط او بیایې په آفسېټ چاپول د مسلکی مجلس د تصویب او د واکمنې جرګې دمنطنورۍ برکت دي چه زه ورته په درنه سترګه ګورم.

ګل پاچا (الفت) د زمری ۱۵ مه

۱۳۴۱

فهرست

سرلیک | مخ

شاعر.......... 1
ښکلا اوهنر.......... 1
دصلح نړۍ.......... 3
مینه اودوستی.......... 5
صلح کل.......... 7
ابتکار.......... 7
ژوند.......... 8
دمونږ دسفریوه خاطره.......... 9
دهقانی.......... 10
دوطن محبت.......... 11
دوطن پالنه.......... 12
ګرانه وطنه!.......... 13
دوطن خاوره.......... 15
سپین غر.......... 16
په باغ کښې.......... 18
آزادي.......... 20
دزړه شکوه.......... 21
دژوند ډیوه.......... 21
پسرلی راغلی.......... 23
دبهارفیض.......... 24
دخزان سندره.......... 25
دمني خاطره.......... 26
په وربل باندې ګرد.......... 27
دحسن جلوه.......... 28
ملت اومملکت.......... 28
لوی افتخار.......... 30
ویده کوجر.......... 32
ناخاپي کاني.......... 33
ټګي اوریا.......... 37
عاقبت.......... 38
زما حال.......... 39
دامیدرڼا.......... 40
لمره!.......... 40

دوطن ترانه 42
دافغان ترانه 43
ديووالي ترانه 45
دمعارف ترانه 45
استعمارچيان 47
علم او معنا 47
دپلار توره 48
نه ځي 49
ښکاري باز 50
زخمي زړه(۱) 52
دشاعرنظر 59
څه ګورم 60
غريب ماشوم 61
خوارحسن 62
همدردي 63
حسن اونظر 64
بډاى 65
ماشوم 66
غزل 67
دنازمېرمني 67
په ليلى پسې ځم 69
خومره به ښه وى 69
څه يم 71
زما ګناه 71
زما خوب 72
انسان 73
څه جوړشوه؟ 75
عدالت 76
دوه ماموران 77
دحق جذبه 79
خاوري اوګردونه 79
علم اوپوهه 82
سرپټوب 82
همدردي 83
سياست 83
بې قدري 83

ديمركراسي... 84
دروح اطمينان 84
صبر... 84
ددنيا قانون.. 85
يوسف اوزليخا... 85
فكراومينه 86
آشنايي 86
فكراو كار... 86
بې خبري... 87
علت اوسبب.. 87
دهقانه 88
شعر.. 88
مات كودړى 88
خوشحالي 89
تور او سپين.. 89
شعراو حكمت... 91
سپين او تور ديوان.. 91
حقيقت... 92
ثواب 93
دشاعرشعار... 93
دالفت پيژند ګلوي او ژوند پېښې.. أ

بسم الله الرحمن الرحيم

شاعر

څه رندي اوڅه شورڅه مستي　　څه بلبل غوندې ګل پرستي
دعشق اوربانــدې سوی ستي　　دشاعر ده همدغه هستي

لکه ګل جګرخون او خندان　　دبهار په ورمه پرېشان
په وربل په کاکل دجانان　　لکه تاج وي په سر، سرګردان

نرم زړه دعيسی خوښوي　　خوفرعون اوقارون غرقوي
دنمرودتېول بتان ماتوي　　دښايست بت ته سرټېټوي

له هرقيده آزاد زنداني　　دعشق غم ګڼي تاج سلطاني
ورسره شامدام حيراني　　سرکښې فکراوخيال جهاني

نه يې يارچېرې شته نه ريبار　　خو آرزو ورسره ددېدار
خدای خبرڅوک راځي په دې لار　　لرې ډېرنامعلوم انتظار

ښکلا او هنر

په هرځای کښې په هرچاکښې چې ښکلاوي
دي ورپ دافريقې که داسياوي

دنظرخاوندپه مينه ورته ګوري

مسلمان وي اوکه ګبرکه ترساوي

دلته فرق دامريکې اود روس نشته

ښکلي ښه دی که دهرسرددنيا وي

ذوق اومينه خدای آزاده پيداکړې

شاعران له قيداوشرطه بې پرواوي

پتنګان ورسره عشق لري هرګوره

دډيوې ځای که مسجد که کليساوي

ښه آهنګ چې په هرسازکښې وي موزون دی

که رباب وي که شپېلۍ وي که داريا وي

ننداروا وتماشوته به ورځمه

دهرچاپه ساز چې ښکلي په ګډاوي

چې په هره ژبه وي ښه شعرښه دی

که زما وي که دتاکه دبل چاوي

ښه تابلودهنرمن خوښوي هرڅوک

که دچين وي که دهندکه دبرماوي

په الفاظوکښې وي ډېراختلافونه

يوله بله متفق اهل معنا وي

ددوستۍ کورکښې دتوراوسپين فرق نشته

په هرچاکښې چې وي مينه خوښ زما وي

په سپين مخ چې توري زلفې راخوري ښې

دښايست دډيوې لاښه تجلا وي

تورلـــه ســـپین ســـره ښـــه ښـــکاري ســـپین لـــه تـــوره

څـــــه بـــــه ښـــــه وي چـــــي یوبـــــل ســـــره پخـــــلاوي

دهنرصـــــــــنعت اوحســـــــن پـــــه عــــالم کښـــــــي

هریوګـــــل چــــي پـــــه هــــر رنــــګ کښـــــي وي زیبـــــاوي

ښـــــکلی مــــخ لـــــه هــــري خــــواچي راښـــــکاره شــــــي

د الفـــــــــت ســــــــــــترګولیدلی لاپخـــــــــــوا وي

دصلح نری

هغـــــــــــه ورځ بـــــــــــه بختـــــــــــوره وي هرګـــــــــوره

چــــــي دســــــــپېنو زړونــــــــه تورنـــــــه وي لـــــــه تـــــــوره

کرکـــــــــه نـــــــــه وي یولـــــــــه بلـــــــــه محبـــــــــت وي

وروړولـــــــــــی صـــــــــلح صـــــــــفاوي ښـــــــــه نیـــــــت وي

مرورخلــــــــق یوبـــــــــل ســـــــــره پخـــــــــلا شـــــــــي

نـــــــه چـــــــي غوښـــــــه او چـــــــاړه هغـــــــه او داشـــــــي

بشـــــــري دوســـــــــتي قایمـــــــــه پـــــــــه جهـــــــان وي

خـــــوښ پـــــه صـــــلح هـــــم کـــــافرهم مســـــلمان وي

نـــــــژادي تـــــــــوپیرهېڅ نـــــــه وي پـــــــه دنیاکښـــــــي

نـــــه پـــــه شـــــرق اونـــــه پـــــه غـــــرب نـــــه امریکاکښـــــي

استقلال منلی حق دهرملت وي
خوقایم په ملتوکښې اخوت وي

داخورنګه ساز آواز دهېوادونو
شي یوه ارکسترا د ولسونو

دګډژونداصل واساس اصلي منظوروي
جهاني عدل وانصاف صحيح دستور وي

هرملت په هرنظرکښې وي ښاغلی
که په هررنګ وآیېن کښې وي راغلی

سرېتوب وي محترم په هرلباس کښې
په زري جاموکښې وي که په کرباس کښې

داسې وساتي هرڅوک خپل مسلکونه
چې ونکړي یوله بل سره جنګونه

ټول جهان ددوستۍ کوروي سرترسره
دجنګ ویره شي له زړونو نه بهره

زورتړلی وي دصلح په قانون
مهارشوی مستبدان وي دجنون

تویول دوینوشرم او پېغور وي
شرمنده ذلیل سرټيټی ظلم زوروي

جنګ شي هرچېرته دصلح بيرغونه
شي په سمه لارروان سياستونه

دانسان زړګى له جنګ اوجګړې تورشي
توره ماته شي اوجوړورنه څه نورشي

خوله نه وي علامه دخجالت
په خدمت خولې کېدل وي شرافت

يوله بله محبت مهرباني وي
د „الفت“ هيله اوفکر جهاني وي

زه له تاځنې ځاريږم ته له مانه
که جداهم وي زماآيين له تانه

مينه اودوستي

مينه ګلزارته بلبلان راولي
بلوډيووته پټنګان راولي

شاه دګدازړه ته نژدې کاندي
دخوارجونګړې ته سلطان راولي

که يوپه ځمکه بل اسمان کښې اوسي
ځمکې ته ستوري داسمان راولي

دخوارعاشق ددلداری دپاره

په توره شپه ماه تابان راولي

ښکلی چې ګورم ګېنۍ مې نيسي

مينه په مابانډې پيرېان راولي

ګوره په سپين مخ باندې تورې زلفې

توره شپه څنګه مهرويان راولي

په ښکلومينه دهرچاراځي

خواران زما مينه په ځان راولي

دغريبانواو بې وزلې و دوستي

سرى په خيراوپه احسان راولي

زړونه باغ باغ شي ددوستۍ په هوا

دښمني زړونوته خزان راولي

دوستي دجنګ اوجګړومخه نيسي

صلح وسلام امن وامان راولي

يودوست دبل دوست دخوښۍ دپاره

خواري زحمت تکليف په ځان راولي

دتورو سپين اوسره دوستۍ خاطرته

سپين مخ سرې شونډې تورچشمان راولي

دسترګوکورکښې سپین اوتورچې ګورې

درته دګډ ژوندشا هدان راولي

صلح کل

له واړه ګوره راوځه لوی جهان سره اشنا شه

خپل اوقام نه راوچت شه له انسان سره اشناشه

له هګی نه رابهرشه په قفس کښې مه اوسیږه

له دې ټیټې هواپورته له طیران سره اشناشه

دزمان مکان په قیدکښې اوسیدنه اسارت دی

محدودمه اوسه هرګوره لا مکان سره اشناشه

دبندې فکرخاونده دوهمونو نظربنده!

که ذهني آزادي غواړې له عرفان سره اشناشه

که دځان په شان انسان ته دریدلی یې سرکوزی

ځان دې نه دی پېژندلی له خپل ځان سره اشناشه

چې دجاه وجلال بت ته په سجده باندې نسکوریې

بې ایمانه راته ښکارې له ایمان سره اشناشه

چې سړی هرڅومره لوی شي ترځان لوی سره آشناشي

والاشان سره آشناشوې دخداې شان سره اشناشه

دجهان تاریخ ته ځیرشه دبدلون اړخونه ګوره

کُلّ یومٍ هُوَفي شانٍ دی له هرشان سره اشناشه

اور،اوبوسره دې کار دی په خوږوترخوژوندی یې
صلح کل شه ! داضدادو، خاندان سره اشناشه

ابتکار

فراخۍ کښې خوشحالي مبتذل کاردی

په تنګسه کښې چې وي خوښ داابتکاردی

ناوې خوښه په ډولۍ کښې ده هرګوره
رقاصې لره پراخ میدان په کاردی

یوچین کښې بل په کوټ پتلون کښې خوښ وي
ځوان دپېغلې زوړ دکونډې خریداردی

دیارغېرکښې که وي هرڅوفشارونه
په همداسې مضیقه کښې خوښ دلداردی

کوټنۍ کښې زاهد خوښ په ریاضت دی
عیش عشرت ښخه بېزاره پرهېزګاردی

مجاهدحق دلارې چې هرڅوک وي
دخلیل په شانې خوښ په سره انګاردی

دکوکل په تنګ قفس کښې زړونه خوښ دي
چې لاس تنګ شي نودګېډې عمرخواردی

ګېډو خوښ وي دکندو خولې ته چې ګوري
مین ګوره! خوښ په تنګ خوله دیاردی

ژوند

لاس به وانخلم له ژونده که مې دواړه لاسه پرې کا
ځم په سر دژوندپه لاره که مې ښوک پښې ارې کا

که مې وکاږي دوه سترګې ژوندته ګورمه په مینه
زړه له ژونده نه توریږي که ژوندون توري تیارې کا

دنمرود په اورکه سوزم له ژوندونه بېزارنه یم
دبلاپه خوله کښې هم لا،ژوندون ماته اشارې کا

ژوندمې خوښ دی په هرحال کښې دژوندمینه راسره ده
همدغه مینه په زړه کښې راپیدابښې اسرې کا

ژوندقوت دی حرکت دی مخکښې تګ دی محبت دی
دژوندون دباغ بلبله ښپه او ورځ دغه نارې کا

مایوسي لویه ګناه ده مرګ دی مړینه ده فناده

په امید ژوندون ته ګورم که چېرې راته تېرې کا

ژوندچې هرځنګه وي ښه دی هرڅوک غواړي چې ژوندی وي

مګرژونددغلامۍ دې خدای برباد خاورې ایرې کا

که نورهېڅ نشئ کولئ وچ اوښندشئ غلامانو

غلامان چې پېدانشي باداران به بیچارې کا

دمونشن دسفریوه خاطره

دلته بل رسم و رواج بله دنیا ده

مینه پټه چانه نه ده برالاده

ښکلول غېرکښې نیول دنوروخکښې

که په خوښه اورضاوي څه پرواده

په غلانه دي په ښکاره دي یاراني

نه هجران شته نه دهجرتراني

بې ربباره وصالونه شامدام دي

نشته کودې نه تعویذنه شکراني

که په ګل پورې سینه مړې بلبله

که دشونډوښکلول وي یوله بله

نه پېغورشته نه رټل شته نه تورونه

که هرچا له ځان سره څوک ګډوله

دهقانی

دهقاني ښومره ښه کاردی   هردهقان سړی مالداردی

لري مېړي اوپسونه   ښنه پټی اوشنه باغونه

همېشه په ښنوباغچوکښېي   پاس دونوپه سروکښېي

نغمې اوري دبلبلو   وینې ښې غنچې دګلو

دخپل لاس له برکته   اوله خپل عالي همته

له سپېروخاوروخپل ځانته   خپل اولاداوبل انسان ته

خوندورشیان پیداکړي   داتیاره جهان رڼا کړي

وچ ډګراوبیابان   کړي شاعرته ګلستان

په خوړومېوومرغان   په ګلانو بلبلان

کړي خوشحال له خپله ځانه   ټول دده شي ثناخوانه

که غلې اوکه مېوې دي   که دګلوښې غنچې دي

که طعام که فاکهه ده   که دښه ځای ننداره ده

ددهقان دلاس اثردی   دهقاني ښه لوی هنردی

ددهقان دبازو زوردی   چې نن داجهان سمسوردی

جغ اوسپاره ددهقان   آبادي ده دجهان

دادښکلوښه لباس   داد چاپه سرالماس

دبډای کورکښې سره زر   داښایسته ښکلی زېور

ددهقان دکارحاصل دی   پرې پوهېږي چې عاقل دی

لاس تښاکی ددهقان

درګوهرلاس کښې دخان

دوطن محبت

دوطن په محبت باندې قسم خورم

چې دځان له غمه زیات دوطن غم خورم

دوطن دشرف سپریم نه وېرېږم

که دتوروګذارونه دم په دم خورم

داخوړې، غوړې ګولې دې وي دنورو

دوطن دفاع کښې زه ګولۍ دبم خورم

کفن نه غواړم دژوندجاموکښې دروم

دجنت باغ کښې مېوې رقم رقم خورم

یم پرهېزدبې ننګۍ له خوراکونو

په غیرت ګټلې شی به ولې کم خورم

دوطن داعتلاترې یم ځکه

لکه ګل هره شپه څاڅکی دشبنم خورم

زه هغه یم چې تل ننګ په وطن خورمه

هغه نه یم چې رشوت سود اوسلم خورم

چې په سرمې دوطن خدمت منلی

څه پرواده که خپل سرلکه قلم خورم

دوطن پالنه

لکه شمع که ځان وسوزې په اورته

نوبه هله کړې رڼا مېنه اوکورته

که فرهادغوندې دې غرونه سوری نکړه

دشیرین وطن په عشق کښې یې نامتورته

په خولوېې دتندې که آبیاري کړې

دوطن دګلوباغ به کړې سمسورته

که په اوراوبوکښې تېغ غوندې غوتېه شې

نوپه سربه ددښمن شې هله سورته

لکه ونه که بارنکړې په سرپېتې

وبه نه شیندې خوږه مېوه هرلورته

که دبادپشان دې ځان کړسرګردانه

نوبه وچې کړې خولې له مخ دوررورته

دپښې غوندې ځان ورکړه حلاجې ته

چې کړې پټ دخپل وطن لوخ اوسرتوړته

که دځمکې هومره لوی بېې حرکت کړه

تنبلي اوسکون بوله لوی پېغورته

دوطن آب وآبرودې که شوه تویه

په سیالانوکښې به سرجګ نکړې نورته

دا اوبه چې ته یې ځکې دوطن پۍ دي

نووطن بوله په شان دخپلې مورته

چاچې اینبۍ په دې تي درسره خوله ده

هغه خوراو وروړګنه دسترګوتورته

هېڅکله په بدنظرورته مه ګوره

لکه ځان دهغه هم اوسه غمخورته

په „الفت“ به بېګانه اوپردي خپل کړي

وبه نکړي دغه کارپه زراوزورته

ګرانه وطنه!

ګرانه وطنه! ښومره زیبایې

جنت دځمکې زړه ددنیا یې

ښاغلی تاج ته دایشیایې

وړدستایلوته په رشتیایې

لعـــــل وګوهرشــــــته ستابدخشـــــان کښـــــې

تمـــــدن خورشوســـــتا پـــــه جهـــــان کښـــــې

ننګيـــــالی تـــــادی هروخـــــت روزلـــــی

ښـــــه ښـــــه ځوانـــــان دی تـــــازېږولی

کارنـــــامې ســـــتادي تـــــاريخ ســـــاتلی

ســـــتافرزندان دي خـــــومره غښـــــتلی

زمريـــــان پراتـــــه دي ســـــتاپه لمـــــن کښـــــې

تـــــل پســـــرلی وي ســـــتاپه چمـــــن کښـــــې

دوطـــــن وروښوبياشـــــئ راپورتـــــه

دښـــــمن پـــــري نـــــړدئ خپـــــل کلـــــی کورتـــــه

دتـــــوري غـــــږ مـــــوتللی هرلورتـــــه

خـــــوک ټينګيـــــدی شـــــي زمـــــونږه زورتـــــه

مـــــونږ دي مـــــات کـــــړي ډېرقوتونـــــه

مـــــونږ لانـــــدې کـــــړي ډېرهېوادونـــــه

ښـــــاغلی نســـــل دآريـــــن يـــــو

يومومـــــذهب دی ديـــــووطن يـــــو

فخرمويـــــودی لکـــــه يـــــوتن يـــــو

مـــــين پـــــه هرګـــــل دخپـــــل چمـــــن يـــــو

شاه اووطن نه تېول قربانېږو

ځای دغیرت دی کله درېږو

دوطن خاوره

چې کېمابوټې پسې ګرځي څوک په سمه اوغر

دوطن خاوره ده کېماورکړئ سراغ اوخبر

له سپېروخاوروپیداکېږي څه چې غواړي بشر

که زحمت واخلي په ځان باندې اولري څه هنر

په کاراوزیاربانډي له توروخاوروزرجوړېږي

دکاریګردلاس تېاکونه ګوهرجوړېږي

ستاکه خوراک دي که پوښاک واړه له خاوروپیدا

حیف وافسوس دی که آباده نکړې خپله بېدیا

یاپرېږدي خاورولاندي پټ خپل معدنونه وړیا

څه چې لری وایې خلې ته په ګران قیمت له بل چا

نفت په کاله کښې تاپیپونه ګرځول ورپسې

اوبه منګی کښې وې ته تږي ګرځېدلې هسې

وړی زمونږدي اوشړی اخلوله بل ځنې تل

پوټکی زمونږ دی جوړوي ترینه بوټونه یوبل

ګلان زمونږدي بوي پې دپردیوبلبل

هرڅه لرو خو ده خالي زمونږلمن اومنګول

راشئ چې وغږووستړکې شاوخواوګورو

ښکته اوپورته سمه غرخپله صحراوګورو

خلق غرونه کیني پکښې راز راز خزانې لټوي

زمونږ ځوانان پکښې دسوو وچې خادې ټولوي

څه چې پیداکړي هغه اخلي خپلې شپې تېروي

ځمکه که کیني نورڅه نکړي جنازې ښخوي

نورولږه وسپنې فولاد اوماشینونه جوړکړه

مونږ تري ناقص اسباب اوپخ لرونه جوړکړه

سپین غر

چاویل چې کوه قاف نه هغه خوا یوه کلا ده

ښاپیریان پکښې اوسیږي پکښې بل شانته هوا ده

پیره دارېې یوسپین دیودی ورنه وېره د هر چا ده

څوک پردی نشي ورتللی لارېې سخته ده بېشانه

داقصه مې اورېدلی په یووخت کښې وه له چانه

اوس پوهېږم هغه سپين ديو   داسپين غردی ننګرهارکښې

دخيبرله دروازې نه   دې خواپروت دی سخته لارکښې

بې پښتونه بل څوک نشي   ګرځېدلی دې ګلزارکښې

چې له شنوزمريوډک دی لري هسې لوی ځنګلونه

په هواکښې يې تل ګرځي سپين بازان کوي څارونه

ښايسته له هروطنه   اوله هرملکه زيباد ی

تورنښتربې تورې زلفې   تک سپين مخ يې دلېلادی

سپين سپېڅلی ښکاره کېږي   ته به وايې سپين سبادی

دسپوږمۍ اودنمر کوردی ځکه هومره دی روښانه

هرسحربې له کندوه نمراخېژي له آسمانه

پاس دغره په سرځلېږي   تجلی دپلوشوده

نمرسپوږمۍ پکښې ځان ګوري   آيينه دپرښتوده

تکه سپينه رڼا بريښي   درحمت دنورورشوده

هسې ښکاري لکه داچې دملکوکوه طوروي

له اسمان نه وريدلی په دې ځای سپېڅلی نوروي

دجنت دباغ ورمۍ دي   چې هروخت دلته لګېږي

درنوستوروډيوې دي   پکښې هره شپه بلېږي

له صياده ويره نشته   زرکې خاندي هوسېږي

دپښتون لويه ځانګوده کانوګټونه تياره

خدای دې نه کاچې پردی به کله مومي ورته لاره

هرې خواته يې بهيږي   جړوبی اوابشارونه

دشرابو اوعسلو   پکښې شته دي ډک رودونه

ښه لمن لري سرسبزه   پکښې مېشت دي ولسونه

ښايسته ښې منظرې دي پښتانه يې ننداري کړي

دسپين غره تورې لښکرې دښترويې پيرې کړي

دامتل دی پښتونکښې   په لوی غره دخدای نظروي

دسپين غره دپاسه ځکه   تجلی شام وسحروي

نمر لا څرک نه وي وهلی   درڼا هلته اثروي

کوه طورغوندې ځليږي خوافسوس چې موسی نشته

چې الهام ورڅخه واخلي هغه لوی رهنمانشته

په باغ کښې

ښکلی باغ تازه چمن ودګلانو

شين سحراوشوروشرو دمرغانو

په سل قسمه اوازونه ښې نغمې وي

هرطرف ته دبلبلوتراني وي

يومرغه ويل داخومره ښه دنياده

ښکلی بڼ تازه ګلش تازه هواده

په دې شنوپاڼوکښې ژوندډېرغنيمت دی

ددې باغ خوږې مېوې څه لوی نعمت دی

مګروېره ده په کارله صيادانو

له بې رحمه بې انصافه انسانانو

تنګه کړی په مونږ دوی دغه فضاده

ددوی وصف ګوره يسفک الدما ده

يوبندي کړي په قفس کښې چې ويېږه

بل په سره اوربانډې نيسي چې کړيږه

کاشکی نه وای پيداشوي انسانان

دادسختوسختوزړونوخاوندان

له بل لوري ورته غرشو داخه وايې

ته چې دغه شينکی بڼ دارنګه ستايې

داخوخپله هسې نه دی پيداشوی

انسان ډېرزياراوزحمت پکښې ويستلی

که انسان نه وی دا باغ وچه ميره ده

ښايسته کړی خوانسان دا منظره ده

بې باغبانه دغه باغ نه پاتې کېږي

داګلش په سپيره ډاګ باندې بدلېږي

په جهان کښې که بې رحمه صيادان شته

ورسره ډېرزياروېستونکی دهقانان شته

که يووينې تويوي اوخونرېزي کړي

بل په کارکښې شي خولې عرقرېزي کړي

ديوه لاس کښې که توره اوټوپک دی

دبل لاس ګوره تباکوڅخه ډک دی

ای په سروګلومینو نندارچیانو
هېروئ مه کاراوزیاردباغبانانو
دهقانان لري په تاسوډېرحقونه
دهمدوی دلاس پیدادی داګلونه

آزادي

په شړۍ کښې ښه یم زه آزاد فقیر
نه وریښموکښې چینجی غوندې اسیر
په خمتاکښې حرازاد ښه دی سل ځله
له غلامه چې لباس یې وي حریر
دوږغنوپه کېږدۍ کښې که آزاد یم
یوویښته به یې ورنکړم په کشمیر
په ویجاړه کښې مرغه ځاله کښې خوښ وي
په قفس کښې دسرو زرووي زهیر
چې مرغان په هواوینم چرګ په ځمکه
راته یاد داسارت شي بدتاثیر
همېشه اسیرمرغه دي خوړل شوي
اوښکې یې بالښت دخان اومیر
له لیندی داسارته چې څوک خلاص شي
بې وزروپه هواځي لکه تیر

دزړه شکوه

ګلونه ډېردي ګلرخان نشته   دګلوخواکښې بلبلان نشته

ننداري شته دي سترګوردپاره   دسترګوروقدردان نشته

مطلب دپاره تګ راتګ ډېردي   مینه پالونکی آشنایان نشته

په باغ وبڼ کښې تازګې ګورم   تازه فکرونه نن زمان نشته

دلوبومنډومیدان جوړشوی   میدان دفکردجولان نشته

په ادیرو به ګلان راشنه شي   په مړوتاثیرنوردباران نشته

په خوله ډېرښه دی زړه یې ښه نه دی   ښه فکر نشته ښه ګمان نشته

مین په ګټه زړه شي دګټې   سنګدلان ډېردي موم دلان نشته

دزوراو زروغلامان ډېردي   دلته دزروصاحبان نشته

هوا هوس کړه خلق مریونه

آزاد هوس نه یوانسان نشته

دژوند هیوه

شپه دوصل وه مجلس ودیارانو

دمینو د دردمنو رنځورانو

دژوندون ډیوه دعشق په اور رڼا وه

دخلوت کورکښې دحسن تجلاوه

چې کتل مې له کوم لوری پتنګ راغی
لوغړن او تلولی په غورځنګ راغی

ډېرېتابه و چې ځان ستي په اورکړي
سمدلاسه ځان په اورباندې نسکورکړي

دتن پېټی له خپل ځانه کاندې لرې
کړي پيداځانته دروح نورې وزرې

کوم زړه سواندی ورته ويلی ګوره سوزې
ژوندون شه دی په دنياکښې يوخوروځې

دومره پاتې شه چې وويني سباته
په رڼاورځ يوځل وګوری دنياته

پتنګ ووې زه مين په دې رڼايم
له قديمه په ډيوه باندې شيدايم

زما ژوند لکه ډيوه دځان سيزل دی
ځان ساتل له سوزېدونه مړه کېدل دی

ډيوه هغه وخت ژوندی وي چې بلېږي
مري هغه وخت چې له اورخخه بېلېږي

زمونږ مرګ اوژوندله نوروفرق لرينه
له سېزلو نه نجات دی زمونږ مرينه

سوزوساز د ژوندکې ښه تماشاده
بې رڼا اوسېدل مړينه اوفناده

زه دعشق له نوراونه ناره ويريږم
دخليل په شاني سرولمبوته لوېږم

پسرلی راغلی

باغوانه زيری مې دربانډې پسرلی راغلی

وخت دګلانواوموسم دېرګلالی راغلی

داپه سحرکښې غوړيدلی دګلاب غوټۍ ده

که دښادی په ورځ دسروزروتالی راغلی

دغه شنې پاڼې دي چې ځان پکښې سوسن پټ کړی

که له جنته دخلعت ښايسته کالی راغلی

بلبله ګرزي خپل پردی بانډې دازيری کوي

چې ګل ته ګورئ بيازماښايسته لالی راغلی

اوزي صحراته ښايسته جونی ګلانوپسې

دفرش دپاره غورو رغوته شنيلی راغلی

بيا د"الفت" اومحبت ناري بلبله وهي

په ګرمجوشۍ کښې بهارخومره بريالی راغلی

دبهار فيض

پســـــرلی بيـــــاراغی وطـــــن تـــــه لـــــه فيضـــــانه ســـــره

بيـــــايې راوړی ډېرګلونـــــه دي لـــــه ځانـــــه ســـــره

پـــه يـــوه مياشـــت کښـــې ګـــوره حمـــل[1] پـــه غـــوايی شـــې بـــدل

پســـرلی دغســـې کومـــک کـــړې لـــه دهقانـــه ســـره

واړه جهـــــان ګـــــل وګلزارشـــــه دبهارلـــــه فيضـــــه

مينـــــه پيداشـــــوه دهرچالـــــه دې جهانـــــه ســـــره

پـــــه غـــــرو رغوکښـــــې دګلانـــــو چمنونـــــه ويـــــنم

ســـــل آفرينـــــه پـــــه بهارلـــــه دې احســـــانه ســـــره

دغـــوتې زړه پـــه بـــاغ کښـــې تنـــګ شـــه دصـــحراپه ارمـــان

ريـــــدي دامـــــان تـــــه دي وتلـــــي ارغوانـــــه ســـــره

زمکـــــې آغوســـــتی ســـــرترپايه شـــــنه جامـــــه دجنـــــت

ځکـــه ســـيالي کـــوي لـــه شـــنه ډنـــډ داســـمانه ســـره

چـــې شـــنه پټـــې سمســـورباغونه دلتـــه هلتـــه ويـــنم

دهقانـــــه ســـــتا دي کـــــور ودان وي لـــــه باغوانـــــه ســـــره

---

[1] : دپسرلی لومړی مياشت حمل او دوهمه ثورده چې حمل په لږ لفظي تغيرورغومی اودګېدی بچی ته وايې اوثور دغوايې په معنی دی.

دخزان سندره

خزان راغی رنګ وبوی لاړه له ګله
ځکه چېرته غلی شویده بلبله

داشني پاڼي ورځ په ورځ ګوره زیړیږي
سرسبزي اوتازه ګي یې وبایلله

پاڼي رېږدي لکه زړونه دخوارانو
دخزان سړه سیلۍ ولګېدله

زیږي پاڼي چې رېږي خو رالوېږي
ځکه اخلي رخصتونه یوله بله

هغه پاڼه سیلۍ وړوره کومې خواته
چې زما اوستا په سرسوری کېدله

او س کابل دخوارغریب ټاټوبی نه دی
ګذاره په دې هواکښې شوه مشکله

له کابله د خوارانوکډې لیږدي
ننګرهاره! ته اوس ښه یې له کابله

چې هرڅوک پناه دروړي په بده ورځ کښې
ته یې ساتې دیخنۍ له چپاوله

ستاوبه لکه غومبسې چیچل نه کا
ستا هواده بې آزاره معتدله

تاساتلی تازه ګي اوسرسبزي ده
دګل پاڼه دي خزان نه وژغورله

دکابل خوبان طواف ستادګلشن کړي
ګل دي اخلي خراجونه له وربله

بېدايان دي هم هواته هوسېږي
درروان دي ګرنديوکښې په ځغله

تل سمسوراوسه لغمان اوننګرهاره
برکت اوخيردي زيات شه يويه سله

زېرنارنج دي په شنوپاڼوکښې داوايي
په خزان کښې مې بهارګوره عاقله

دمني خاطره

دخزان تابلوري څومره رنګونه
راشئ! وګورئ دزړېرنګ عالمونه

داچې باغ کښې طلايي رنګونه وينئ
که پوهېږئ خپل قيمت نښيي باغونه

☆ ☆ ☆

خزان راغلی منظره دباغ شوه بله
ونوبوټوطلايي کړه جامه خپله

په طلاؤکښې ډوب شويدي باغونه
په دولت مينه مه ګوره ورځغله

☆ ☆ ☆

ساړه راغله زېړې پاڼي راتوييږي
سوړتنور دغريبانوپړي تودېږي

په ګرمۍ کښې که يخ سيورى دراحت و

په سړوکښې سره لمه ده چې بلېږي

☆ ☆ ☆

کله ګل کله مېوه وي په باغوکښې

کله سيورى کله اوروي په دېروکښې

کله پاڼې دي په کارکله لرګى

هرڅه شته دي دباغونوپه کوروکښې

☆ ☆ ☆

په وربل باندې ګرد

خاورې شومه نومې ځاى پاس په وربل شه

له دې رشکه په ګلشن کښې مړاوې ګل شه

دلاله زړګى شه تورله دېره غمه

له ناکامه دصحرالورته مايل شه

نرګس زېړشه له ارمانه شينکى باغ کښې

چې داځاى وحق زما ولې دبل شه

آسمان هم له قهره شين شه چې داولې

په معنې کښې جګ له مانه يوپه سل شه

دعاشق برى په عجزاوپه نياز دى

چاچې کړله سرلويى راته خجل شه

زاهدقرب غوښته په زوردعمل باندې

همدغه عمل دده مخکښې حايل شه

داخاکي تن چې چاخاورې کړپه عشق کښې

د „الفت“ په ژبه داسې وستا يل شه

دحسن جلوه

په غروردحسن نمروخوت آسمان ته

ژرراپرېووت چې پې ستا ښه بشرولید

دنرګس سترګې خوستا په لورکړې دي

په ګلشن کښې مې چې نن مازدیګرولید

نه تنهابلبل له عشقه ناقراردی

سرګردان مې نسیم هم نن سحرولید

دعشق دام دی هرطرف ته غوړېدلی

خوپکښې مې بندصاحب دنظرولید

په طلسم رانه حسن زړګی ویوور

نازمکیزکښې مې دسحراثرولید

راځرګنددعشق قوت اوزورشه هله

چې محمود غوندې سلطان مې نوکرولید

دواړه وروځی یې لیندی بانه یې غشی

مسلح مې نن دحسن افسرولید

لاربښودونکی که دعشق درته په کاروي

ما „الفت“ ددغې لارې رهبرولید

ملت اوملکت

یوه باغ کښې وې ولاړې ډېرې ونې

هره پانه یې لایقه دستاینې

خواپه خواغاړه په غاړه خوله په خوله وې

له یوې خاورې پیداديوکاله وې

له یوې ویالې اوبه ورته راتللې

په یوه هواکښې ټولې لوېدلې

ددې ټولویوخزان اویوبهار و

ښه اوبدې وشریک یوبې واکدارو

ځینې جګې ځینې ټیټې کوزوپاس وې

لکه ګوتې دیوه وجوددلاس وې

چامېوه لرله چا ښایسته ګلونه

دچاسیوري و ډېرښه دچاقدونه

چنارلوی وشفتالو لکه ماشوم و

دمڼې اوناک توپیرله ورا معلوم و

له یوه سره لویې وه نورخه نه و

بل سره رنګونه ښه خوندونه ښه و

دمرغانونغمې وې پکښې خورازه

هرمرغه موېژانده له خپل اوازه

رنګارنګ ګلونه و یوه چمن کښې

لکه وې چې ولسونه په وطن کښې

هریوبوټی پخپل ځای کښې سربلندو

دباغبان سترګوکښې هریوارجمندو

په حقونوکښې یې نه وخه توپیر

مالیاروپه هرې ونې ډېرزهېر

یوله بله یې په هرحال کښې شرکت و

په تمامه معنی یوصحیح ملت و

لکه باغ یوملکت وګڼه وروره

پکښې هرقسم ګلونه بوټي ګوره

ونې ډېرې خوباغ یودی که پوهېږې

که کوې بل رنګه فکرډېرغولېږې

دوه سکه ورونه لري بېل بېل نومونه
بېل رنګونه بېل ږغونه بېل خويونه

مګر دواړه اوسېدونکی ديو کوروي
ديوې سترګې په کورکښې سپين او توروي

لوی افتخار

زمانه ږدي په هغه سرد افتخار تاجونه
چې يې په سروي رسولي ډېرمشکل کارونه

په ډېرې لويې قربانۍ پيداشي لوی حقونه
خوشې په خوشې هېڅوک نه کېږي درانه نومونه

کارونه ډېر دي خوهر کار ګوره شهکارنه دی
له خپله سره تېرېدل څه اسان کارنه دی

سرورکول دخپل ولس دسرداری دپاره
داستبداد او استعماردبربادی دپاره

دحق ګټلو او دخپلې آزادی دپاره
دننګ ناموس دحفاظت اوسرلوړی دپاره

هغه ګران کاردی چې ښاغلي ننګيالي يې کوي
په آزادی مين ځوانان او توريالي يې کوي

مړي عالمونه هره مړينه افتخارنه دی
دهرچا مرګ دشجاعت اوعشق يادګارنه دی

دپښتنګ مرګ دمچ مېږي مرګ غوندې خوارنه دی
په هېڅ مذهب کښې برابر حلال مردارنه دی

دمنصورمرګ به ستایل کیږي په دنیاکښې مدام
په هرنظرکښې به حقیروي مرګ او ژوندد غلام

په ځان وژلوکښې ژوندون دنام وننګ وینمه
لوی افتخاردآزادۍ دپاره جنګ وینمه

ډېره شانداره کارنامه په هغه درنګ وینمه
چې دمظلوم لاس دظالم په وینو رنګ وینمه

هلته چې ظلم، تجاوز، فرعونیت وي ولاړ
په مقابل کښې یې همت، ننګ وغیرت وي ولاړ

حقیقت تریخ دی مګرزه انکارکولی نشم
جهان مې ویني چې زه ځان قربانولی نشم
دپښتنو درانه نومونه ښه ساتلی نشم
دپنجابي مخکښې په بریتولاس وهلی نشم
ډېرپورته ګورم چې دپلارنیکه یادګارته ګورم
ډېرښکته ګورم چې خپل ټیټ ژونداو روزګارته ګورم

اوس له پښتو نه دچاویره دچاډارنشته
هغه غیرت هغه هیبت هغه وقارنشته
په زروتنوکښې یوتن هم فداکارنشته
ځکه په حق دپښتنو باندې اقرارنشته
هغه به څه وي چې خپل حق په چاامنلی نشي
یادخپل حق دپاره ځان قربانولی نه نشي

په باجوړباندې راغلی څه بلاوینمه

له باجوړنه جوړه شوی کربلاوینمه

په پاک نامه ډېره ناپاکه نارواوینمه

دبل په زورمسته مغروره مارشالاوینمه

دباجوړپه کلی کورکه نن بمونه اوري
دباجوړیو په مړانه رحمتونه اوري
پښتونستان هم اراده داستقلال لري
دمراکش په شان په مخکښې لوی جنجال لري

لکه تونس الجزایردمظلوم حال لري
هغه مقصداوهغه فکرهغه خیال لري

خوپښتانه په قربانۍ کښې لږ نیمګړی وینم
دغه دتبروخت توریالی څه قدرسترې وینم

ویده ګوجر

دسیندپه غاړه په شنه ورشوکښې
ګڼوځنګلوکښې په شنو دروکښې
یو دوه ګوجرومېښې پوولې
هریوه خپلې مېښې روزلې
نه یې بل کارونه نورغمونه
نه ورسره و نورنورفکرونه
تمامه ورځ به دمېښه وڅارو
دشپې به هم لاویښ اوبیدارو
پس له خوورځووخت دلګون شه
پام دګوجرو زیات له پرون شه
څوک چې ساتونکی اونګهبان وي
یوساعت خوب یې زیان اوتاوان وي
هغه هېڅکله نکړي خوبونه
غفلت لوی عیب وي له یوه شپونه

ګوجروځکه شپې روڼولې
شپې یې په ویښه سباکولې
وروسته دخوشپوله بیداری نه
ګوجرستومان شوه له بېخوبی نه
خوب ډېرغالب شه په دواړو باندې
لکه غلیم چې هجوم وکاندی
یوتن خوب ویوورنصیب یې خوارو
هغه بل ویښ و بخت یې بیدارو
د دواړومېښې وزیږېدلې
سپوږمی اوستورووړته کتلې
چې ویښ ګوجرکړې مېښ کتې تولې
له خپلومېښوولاندې راټولې
څه یې چې ټول کړه هغه یې خپل شوه
نرکټی واړه دهغه بل شوه
هغه چې ویښ شوسباله خوبه
وی لیدله دارنګه لوبه
تپوس یې وکړله خپل ملګری
دامې په برخه څه رسېدلی
داسې قسمت ته خوحیراني ده
دارنګه برخه نه آسماني ده
ملګری ووی چې خوب کوینه
مېښې یې نر نرکټی راوړینه
څوک چې پاسبان وي اوکړي خوبونه
وریسې جوړشي بیامتلونه

ناڅاپي کاني

یوه ویلې ماپه عمرکښې آسمانه
چاسره بدنه دی کړی بې احسانه

احترام مې تل ساتلی دانسان دی
شفقت مې مدام کړی په حیوان دی

ښه مې کړی خوک مې نه دی آزارکړی
رانه خوښ دي همسایه اوټول وکړي

بدمې چاته کله نه دی رسېدلی
په درنه سترګه مې هرچاته کتلی

په دې حا ل کښې هم زه روغ نه پاتې کېږم
دتقدیرپه غشی بې ګناه لګېږم

یوناڅاپه راځي کاڼی له هوا
نلري دبې ګناهوڅه پروا

لوېږي زما په سرله لاسه دتقدیر
په آزارکښې زما نه کوي تقصیر

بې سببه رسېږي راته ضرر
تصادف دی بېشعوراوبې خبر

ماکوم بدکړی چې وینمه جزانن
زه دچاله لاسه وکړمه ژړانن

بل پرې غږکړخبرنه یې له خپل ځانه
شکایت کړې له تقدیراوله آسمانه

تا به هم کله وي کاڼی غورځولی
یوناڅاپه به په چاوي لګېدلی

درپه یادکړه ټول جزیات دخپل عمل
دی دهرچاخپل عمل دلارې مل

کایناتوکښې دی پروت ښه انتظام
سنجیده دي دتقدیرواړه احکام

بې شعوره چې ونه ګڼې فلک
مقرردی هریوکارته یوملک

چې رسیږي درته هرڅه لږاوډېر

دهغه سبب وي پټ درنه یاهېر

ته یې بولې بې سبب اوبې علته

خبرنه یې دتقدیرله پټ حکمته

بدمدام درته له خپل لاسه رسیږي

اورله خپلې لمن شامدام لګیږي

نښه رسیږي درته تل له لویه خدایه

چې راضي نشې هېڅکله له همایه

ته پخپل عمل لانورهم نګران شه

دتقدیرپه کارو باندې نېک ګمان شه

چې سړی لږڅه په فکردتحقیق شه

خپلوټولوحرکاتوکښې عمیق شه

ورپه یادشوه یوه ورځ چې ده بې پامه

غورځولي ویوکانړی له خپل بامه

یوناڅاپه ولوېدلې په چاباندې

چې ولاړوبې خبره تېټ دلاندې

همداکانړی وهغه سړی ساتلی

له خپل ځان سره یې ډېروګرزولی

چې پرې واخلي انتقام له هغه چا

چې یې دی وپرې ویشتلی بې ګناه

لاس یې برنشو موده شوه ډېره تېره

قهریې سوړشوویلې ځه تېره په تېره

زه هغه ومه ویتشلی خوپه سهوه

نښه به داوي چې اوس وکړم ورته عفوه

نوویې کانړی له خپل کوره کړګذار

خبرنه وچې راځي څوک په دې لار

پري لګېري هغه خوک چې په خطا
خلق ولي اوځان بولي بې ګناه
دقدرت کاروونه واړه دغه شان
په تدبيراوانتظام لري جريان
بې احتياطه که خوک وکړي حرکت
که دی نه وي بل هم نه دی ملامت

له تقديرسره شته هرقسم تلک
دمظلوم انتقام اخلي تل فلک
ته جزاله خپل عمل سره تله
که دي ولي دتفاوت وکړه ګله
نه اوبدانسان ټول دی په حساب
بې سببه چاته نه رسي عذاب
مکافات وي له عمله ځني زيات
يوپه لسه لري اجرحسنات
خوجزا دبدونه وي تيټ وپاس
په احتياط خوځوه دلته پښه اولاس

څه چې وکړي هغه به ربېي تل
هرڅوک اوري په جواب کښې خپل ويل
داحسان جزابه ووينې احسان
دبدی جزابه هم درکړي آسمان
نوردي خوښه چې اغزي کري که ګل
بې کرنې مه کړه طمع دحاصل
تفاوت لري حاصل کښې هره ځمکه
ته دي خپل زړګی دکرديپاره ښه که
پکښې وکړه ښه تخم د„الفت“
نو به ووينې له هرچامحبت

له خپل خدای سره اخلاص په زړه کښې ساته
له مخلوق سره یې هم کړه مینه زیاته

ټګی اوریا

تادکوم فرعون دظلم سحرمات کړ
چې په لاس کښې ګرځوې ښکلی امسا

د کاغذ په ګل بلبلې نه ټولیږي
راشه پرېږده نورکارونه دریا

اورلړونی غوندې سوی اوتک توریې
امیدمه لره دخپلې زرغونتیا

ښه اوبدحق وناحق چې معلوم نشي
توره شپه ده ورته مه وایه سبا

چې له نوکه ترکوټیه ټول غرض دی
دانسان په نوم یادیږي څه بلا

خپله ګټه اوضررخیروشربولي
دانسان دقضاوت دغه معنا

انسان څوک دی زه یې دومره پیژنمه
چې حیوان نه بیلوي ځان په وینا

حق ناحق کړي باطل حق کړي په ویلو

نوم پري کښېردي درواوناروا

عقل څه دی منطق څه دی حکمت څه دی

غول دیوه بل په هغه دا

کله خوښ کله غمجن کله حیران شم

دادنیاده ګډه وده تماشا

په حرامونارواسري ته ورشي

څه لولی اوبي حیاده دادنیا

عاقبت

عاقبت به یې سېلاب داوښکویوسي
چې خواران اوغریبان چاژړولي
نن سبا به داقبال له تیلی کوزشي
چاچې سترې اوستومانه څغلولي
زمانه به یې دنورو خندنی کا
چې یې هروخت په خوارانو دي خندلي
شنه چمن کښې به په ګلوخزان راشي
بلبلان یې چې په باغ کښې کړولي
له دي خړآسمانه هروخت رلی اوري
وري سېلاب دزماني واره ښاغلي
دښایست بهارخو ورځې وي دنیاکښې
بیاله نازه راکوزيږي نازولي

ددې دهرهرڅه تلوني دي پوهېږم
ځکه ماتړېنه لاسونه دي وينځلي
هريوباغ چې راسپړلی دي ګلونه
دخزان سيلۍ فی الحاله رژولي
لمر، سپوږمۍ ددې آسمان په څوکرته

تېټ وپاس خړاوروښانه ماليدلي

ځکه مازړه بل عالم پورې تړلی

دی دنيا ته مې په بل نظرکتلی

زما حال

تپه تياره ده زه ړنا ته انتظارلرمه   څومره ډېرکارلرمه
پمه پښيا بل اوپه لارکښې خنډوخارلرمه   بېړه تلوارلرمه

ملګري تللي زه وېده پاتې بېدياکښې يمه   غره اوصحراکښې يمه
واړه سپاره دي يوزه پلی په شابارلرمه   يوګودې جوارلرمه

نورپه موټروکښې په منډه لکه برق تېرېږي   په لارکښې نه درېږي
زماپه مخکښې دی ګوډ خرتل خبردارلرمه   خداېږو ډېرعارلرمه

هرچاپه برق باندې کوټه کړله توده اوړنا   هم راډيوپرې ګويا
زه لاتراوسه دتيلۍ په دکان کارلرمه   ورته جارجارلرمه

هريوميدان کښې دی ولاړکوي اظهاردکمال   اودخپل جاه و جلال
زه هيڅ شی نلرم په تېروافتخارلرمه   دمړوشمارلرمه

لاس اوپښې سترګې لرمه شم هرکارکولی   زياراوزحمت ويستلی
کسب وکارنکړم چې غني دولتمن پلارلرمه   پرې اعتبارلرمه

دامیدرڼا

نوی دوردی راغلی / یوه نوی رڼا وینم
دازوړحال نه پاتې کېږي / چې دوخت تقاضاوینم
توره شپه په ختمېدوده / رڼا پېي دسبا وینم
نوی ژوندراځي هرګوره / نوی نوی هوا وینم

تحول دی چې رادرومي دافغان اوپښتون کورته
ښه موسم دتکامل دی ځئ چې ځودکمال لورته

زما نه راوړي هروخت کښې / نوی نوی پیغامونه
معلم دزماني تل / راکوي نوی درسونه
دادنیا یوپوهنتون دی / شاګردان پېي ولسونه
تا ځه زده کړه له دې عصره / ای افغانه ای پښتونه!

امتحان دې ډېرنږدې دی چې به ځه درنه جوړېږي
هغه ورځ ده اوس راغلې چې احوال دې معلومېږي

سوال ل دمرګ او دژوندپېښ دی / مګرستاپوهول ګران دی
ته لاپروت پېي په تیاره کښې / نورسپوږمۍ ته ځي روان دي
داسې ژوند دی ستا په برخه / چې نورتېول تري ګرېزان دي
لږ ځه وغږوه سترګې / چې ته ځه پېي نورځه شان دي

ستا په مخ کښې لا خره وینم خاروی ځي له تانه واړندې
ستا رفتارکه همدغه وي خره به وخاندي دربانډې

لمره!

په سپین مخ دې دهجران شپه سباکیږي

په رڼا دې زموږ مخه رڼا کېږي

بـــاغ وبـــڼ ددې جهـــان پـــه تاسمســـوردی

بـــې لـــه تـــادځمکې مـــخ چـــې ګـــورم تـــوردی

نتیجـــه ســـتا درښـــا زمـــونږ ژونـــدون دی

ســـتا نظـــام تـــه حیـــران شـــوی افلاطـــون دی

تـــاکتلی پـــه تـــاوده نظردنیاتـــه

داجهـــان دې ښایســـته کـــړی دی هرچاتـــه

زمـــونږ زړوکښـــې ایښـــی تادژونـــدګرمي ده

ورکـــه کـــړی تـــازمونږ هـــره خـــامي ده

ددې ځمکـــې هریوبـــوټی لویـــوې تـــه

دبـــاغو خـــامې مېـــوې راپخـــوې تـــه

لویـــول اوپخـــول ســـتا مشـــغولاده

ســـتااثر لانـــدې خـــدای کـــړی دادنیـــاده

ســـپینې واورې دې اوبـــه کـــړې غـــرو رغوکښـــې

بیـــادې کـــړه روان رودونـــه پـــه شېلوکښـــې

تـــادا ورځـــې کـــړې رڼـــا زمـــونږ دپـــاره

چـــې مـــونږ واخلوښـــه حاصـــل لـــه خپلـــه کـــاره

دا وطـــن دی ستامشـــرق تـــه زمـــونږ لمرېـــې

تـــه پـــه اصـــل کښـــې غـــټ ســـتوری دبـــاختریې

ځکـــه دلتـــه ســـتا تاثیرلـــه بـــل هېـــواده

یوپـــه لســـه ویـــنم زیـــات دژونـــدبنیاده!

پیداشـــوي پـــه دې ځـــای کښـــې آریـــن دي

دپوهانوښـــه ځانګوهمـــداوطن دی

آبـــادي دبلـــخ هرچاتـــه ده څرګنـــده

لـــه زړو آثارودکـــه ده داکنـــده

نورومـــونږ ځنـــې اخیســـتي تـــل الهـــام دی

مـــونږ دپرمختکښـــې آبـــاد کـــړی خپـــل بـــاګرام دی

تالیدلی دی بامیان اوهېده دواړه
درته ګوري هندوکش په هسکه غاړه
خیرخانه ده که غزني که سرخ کوتل دی
منډې ګک اولښکرګاه روښان مشعل دی
وه زمونږ ډېوه په هروخت کښې روښانه
دروېزه کړې هرچا زمونږ له خوانه

دوطن ترانه

وطن دی کورزمونږ دسترګوتورزمونږ
اوبه یې دي لکه شودې دخپلې مورزمونږ
وطن دی کور زمونږ
دوطن خاورې دي زر، ترې پیداکیږي ثمر
دی نمک خوردې وطن پلاردی که مور زمونږ
وطن دی کورزمونږ
که یې آباد نکړوخپل ځان به ښاد نکړو
ددې کاله ده خرابي یولوی پېغورزمونږ
وطن دی کور زمونږ
په کاراوزیارد هرچا جوړیږي ښکلی دنیا
دوطن سترګې منتظرې دي په لورزمونږ
وطن دی کور زمونږ

راشئ چې وکړو خدمت په ځان قبول کړو زحمت

کوي خدمت دخپل وطن ګاوندیان نورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

راکوي مونږته وطن هرڅه چې غواړي بدن

آب ودانه ده دوطن قوت او زور زمونږ

وطن دی کور زمونږ

په مونږ حقونه لري هرازپورونه لري

بایدچې داحق کړي اداوروروي که خورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

وطن محبوب دی زمونږ ،وطن مطلوب دی زمونږ

که پې ونه ساتوله نورو،مخ دی تورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

په دې هوا لوېیږو په دې مینا مستیږو

خدای دې مدام لري دا باغ وبڼ سمسورزمونږ

وطن دی کور زمونږ

دافغان ترانه

تل دې سرونه زمونږ اوچت وي

تل دې ساتلی پت اوعزت وي

هروخت دې دلته شان وشوکت وي

ننګ وغیرت دې زمونږ دولت وي

دوطن عشق دې وي زمونږ زړوکښې
ځای دې دده وي دقام لیموکښې

تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړ په جهان وي

افغانستانه تل دې ودان یې

له غلیمانو دې په امان یې

ته دې سرلوړی تل په جهان یې

زمونږه ځان یې په مونږه ګران یې

هرڅه به ځارکړو ستا له هوانه

ستاله عزته له اعتلانه

تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

په حق مین یو د حق په خوایو

دښمن دظلم دناروا یو

آزادي ستاتو آزادي ستایو

سرېه وطن ږدو په ننګ فدایو

نه ظالمان یونه مظلومان یو

ښاغلی نسل مونږ دافغان یو

تل دې افغان وي تل دې افغان وي   بیرغ زمونږ دې لوړپه جهان وي

ديوالی ترانه

ديوه وطن اولاديو تېرله سره په هېواد يو
دافغان په نامه ياديو بختوريوچي آزاد يو

دا وطن دی په مونږ ګران
داوطن دی دافغان

په يوه نامه ياديږو په يوه بيرغ ټوليږو
يوله بله نه بيليږو په يوه وطن ځاريږو

ټول منو دخدای فرمان
داموعهداوپيمان

آزادي زمونږ لېلاده آزادي په مونږ شيدا ده
راسره لويه سودا ده په لوی خدای زمونږ ويساده

ساتوخپل شرف اوشان
دوطن نام ونښان

دمعارف ترانه

دجهل دوره تېره شوه داعصردعرفان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

په حق پسې روان يو دعلم پتنګان يو دجهل دښمنان يو

لښکردمعارف يولوږزمونږ نام ونشان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

په زده کړه اوښونه دحق کووپالنه دخپل وطن روزنه

زمونږ ګرانه وطنه داموعهداوپیمان دی
بې علمه ژوندون ګران دی

دعلم په ځانګوکښې دعقل په کوخوکښې په غېږه دپښتوکښې

لوی شوي یومونږ واړه خپل وطن رابانديې ګران دی
بې علمه ژوندون ګران دی
روان مخ په رڼا یو مین په اعتلا یو دهرمرض دوایو

په لوړدترقی ځو رهنمازمونږ قرآن دی
بې علمه ژوندون ګران دی

دغیرت سندره

مونږ پښتانه یو د غیرت په ځای کښې سرورکوو — هم مال وزرورکوو
دظالمانو جواب هروخت په خنجرورکوو — ورته خبرورکوو
مخ ګرځول دجنګ میدان نه مونږ ته دین نه واېي — ملی آیین نه واېي
مونږ خپلوتوروته دسرووینوجوهرورکوو — اب دخطرورکوو
وطن ساتنه حق پالنه وظیفه ده زمونږ — دافریضه ده زمونږ
دخپلواکۍ درس خپل اولادته مکرر ورکوو — دغه هنرورکوو
سرورکول دخپل ولس دسردارۍ دپاره — دآزادۍ دپاره
دپښتون کارډی ځکه لاس کښې توره سپرورکوو — زړه زړور ورکوو
تجاوز نه کووپه نوروبااداري نه کوو — ستمګاري نه کوو
دښه سلوک امتحان هرچانه بهترورکوو — په وطن سرورکوو
دآزادۍ دښمن چې هرڅوک وي ناښاددې وي — خوارو برباد دې وي
مونږ دپنجرې اسیرمرغه ته بال وپرورکوو — آزاد وزر ورکوو

استعمارچيان

جالونه شته دامونه شته باښې لري تازيان لري
ښتونه ستا نيوو لره مارشال دپاکستان لري
سيسۍ ولي هوسۍ ولي وړې وړې مرغۍ ولي
ددوی له دامه خلاص نه دي هغه سيندچې مايان لري
دوسپنوپنجرې لري قفس غونډې کوټې لري
له بې ګناه مرغانو نه بېشماره اسيران لري
غرڅه تړې تښتېدی نشي مرغه تړې الوتی نشي
هيڅ وارېې خطانه درومي پخې سترګې ښکاريان لري
که زاڼې په هواکښې وي که زرکې په خداکښې وي
هيڅ رحم په چانه کوي سخت زړه لکه سندان لري
څه جال لاندې راغلي دي څه لوموکښې نښتي دي
ددوی له لاسه وينوکښې شتکې ډېرمرغان لري

نيول کوي وژل کوي په اورکباب کوي
وريتې مرغۍ په هروخت کښې په سر د دسترخوان لري

په هرپټې کښې وينمه صياد دام غوړولی دی
په غرونوکښې ليوان لري ښاروکښې قصابان لري

علم او معنا

بې معنی کله پټيږي په لباس کښې

عيب يې ښکاري په تن پټ اوکه لغړدی

ښايسته لباس په غاړه دبې علمو
که هرڅومره ښکلی ښکاري تش انګړدی

که بې علمه چاپکړی سپينه تړلی
چې دبحث مجلس جوړشي رنګ يې ژېړدی

بې کمال که لري مال هرڅومره ډېر
له احتياجه نه خلاصيږي بل ته اړدی

که اغوستې يې پوټکی دسموروي
خلق يې پېژني له سترګوچې ګيدړدی

چې عالي فکرلري اولوړهمت څوک
باور وکړه چې له هرچاځنې لوړ دی

که په هرلباس کښې علم ځان ښکاره کا
د تعظيم او احترام دقدر وړدی

بحرډک له مرغلرو چوپ روان وي
دبې آبه خلقو خوی لکه دچړدی

دپلار توره

په چت کښې وينم زړه توره د پلار
دبابا ګانو اونيکونو يادګار

توريالی نشته چې څه کارترې واخلي
توره بې قدره شي چې نه وي تورمار

له تيکي ډېرعمروتلی نه ده
اوس له نظره غورځولی روزګار

آب وتاب نلري جوهرنلري
بې آبه ځکه شوه چې نه ده په کار

يو وخت يې ډېرشان وشوکت درلوده
تېره خنجرونوم يې و ذوالفقار

دغسې نه وه چې داوس يې وينم
په ډېروزړونوکښې يې ايښی و ډار

د غلیم سترګه سوزېده ورځینې

په غزاګانو کښې پې نه و مدار

اوس دلرګی په شان په چت کښې اېښی

نه ویني خوب کښې هغه لیل ونهار

هیڅ په کارنه ده وخت پې لاړه تېرشه

خوته پې بوله تاریخي افتخار

چې زماني نه څوک شي روسته پاتې
شي تاریخي افتخار دغسې خوار

نه ځي

درونددوالی غرونه ، پښتونواله پښتنونه نه ځي

تورولی شپو نه رڼایې دلمر شغلونه نه ځي

دآزادی په لارکښې سراوما ل که لاړشي زمونږ

مونږ پتنګان یوپتنګا ن بلوډېوو نه نه ځي

څو قرنه کېږي توره لاس کښې د افغان وینمه

د تورې برېښااوس له اشعارو د پښتو نه نه ځي

دپلار نیکه څنګ کښې مو تورې معلقې وې تل

دپلار نیکه تعلقات نسل نمسونه نه ځي

دبابا ګانو اونیکونو دلاس نښه ده دا

دتورې قدر زمونږ سترګواولیمونه نه ځي

د پخوانیو خوی عادت مونږ پرېښودلی نشو

د ښکار عادت د باز بابښو د اولادو نه نه ځي

بلې لمبې زمونږ په زړوکښې که مړې شویدي اوس

بیابه تازه شي مړه اورونه له سکرونه نه ځي
بیابه اور بل کړو دظالم اوددښمن په خونه

دانتقام جذبه زمونږه له سینونه نه ځي

که په برهان اودلایلوفیصله ونشوه
غوځه اوپرېکړه دچړوتورولو خولونه نه ځي

ښکاري باز

بازنیولی په منګولوکښې سیسۍ وه

خوندوره مزه داره ښه مړۍ وه

چې یې راوړه خپل خاوندته سلامته

بې څه طمع بې احسانه بې منته

چاویل ورته چې ای بازه نادانه

څه لیدلی تاله لاسه دانسانه

چې په لاس کښې ورکوې پخپله ځان ته

ورته نیسې دهواپرندګان ته

ولې بل مرغه نیولی له غړۍ تا

ولې ورکړله انسان ته دامړۍ تا

تاپخپله ولې نه خوړه هواکښې

پاتې نشوې ولې دې لویه فضاکښې

له پنجو د بنیادمه چې شوې خلاص ته

څنګه راغلې ورته بیاپه دېراخلاص ته

قدرت تاله درکړې لوی وزرونه

ستا پروازلاندې خدای کړې اوچت غرونه

شـــــپې او ورځـــــــې دې پـــــه ښکارشـــــــې تېرولــــــــى

پخپــــــل واک آزاد ژونـــــــدون شـــــــې تـــــــه کـــــولى

ځـــــه احتيـــــاج لـــــرې انســـــان تـــــه پـــــه نـــــړى کښــــې

ځـــــه فايــــــده ليـــــدلې تـــــا پــــــه غلامـــــى کښــــې

چـــــې لــــــه دې هســـــکې فضـــــارا ښـــــکته کېـــــږې

دانســــــــــــان حضـــــــــــورته خپلـــــــــــه راتېـــــــــــږې

پټـــــې ســــــترګې تارپـــــه غــــــاړه زنـــــــدګې کـــــږې

بـــــل دپـــــاره ښـــــکارکوې خوشـــــې خــــــواري کـــــږې

پـــــه کـــــوم تاربانــــدې تړلـــــى تـــــه انســـــان يـــــې

چـــــــې تـــــــابع دده دحکـــــــم اوفرمـــــــان يـــــــې

بازويـــــــل چـــــــې انـــــــس الفـــــــت دانســـــــانانو

رابېـــــل کـــــــړى يـــــم لـــــــه ډلـــــــې دمرغـــــــانو

اوس لـــــــه دوى نـــــــه خپـــــل زړه نشـــــــمه شـــــــکولى

داطلســـــــم هـــــــيڅ وخـــــــت نشـــــــم مـــــــاتولى

پـــــــه ځنګلـــــــو او غـــــــرو دپاســـــــه پروازونــــــــه

مـــــــاپرې اينبـــــــى ده دپـــــــاره داســـــــيلونه

زمـــــــا فخردانســـــــان پـــــــه لاس ختـــــــل دى

خـــــوښ زمـــــا دانســـــان کورکښـــــې اوســـــېدل دى

زه خـــــــادم کړمـــــــه الفـــــــت دانســـــــانانو

مقررکـــــــــــــړم دوى قصـــــــــــــاب دهمنوعـــــــــــــانو

يـــــــوزه نـــــــه ډېرحيوانـــــــات ددوى تـــــــابع دي

پـــــــه الفـــــــت ددوى قـــــــانع دوى تـــــــه راجـــــــع دي

فیل په دومره لوی وجوددوی منقاددی

انس الفت یولوي سبب دانقیاد دی

اس دده په سورلی ګوره چې مستي کړي

اوښ دده په مخ کښې تیټ شي اوپستي کړي

په الفت سره تابع وحشي حیوان شي

ښه ملګری یوانسان دبل انسان شي

زخمي زړه(۱)

زړه یې مه بوله تورکانی دصحرادی
په لیدودزخمي زړه چې زخمي نشي

ولې وینې درنه څاخي	ای زما زخمي زړګیه!
مرورله ټول جهانه	ګله من له خپل پردیه
بیا کوم غم درته پیښ شوی	دفلک له بې مهریه
له یارانو نه جدایې	که دښکلوله ټولګیه

چې بلبل غوندې کړیږې دسروګلوپه چمن کښې
خوشحالیږې نه هیڅکله ددنیا په باغ وبڼ کښې

څه ارماندافسوس لرې ته	ولې شپه او ورځ ځوریږې
راته ووایه څه غواړې	په څه باندې خوشحالیږې
په کوم ښکلی مخ مین یې	که دچاپه غم کړیږې
له اسمانه دې زړه شین دی	که انسان ځنې ویریږې

چې نه خوب نه دې خنداشته په نفرت ګورې انسان ته
موروریې له هرچانه په حیرت ګورې اسمان ته

۱:: داشعر ددوهم عمومي جنګ داغیزې دردناك محصول دی چې په ۱۳۲۱ کښې په کابل مجله کښې خپورشو اوبیا دهغه وخت دډیلي دنن پرون مجله کښې نشرشوددې شعرینمه وروستی برخه په غوره اشعار نومی کتاب کښې راغلی ده او دلته په مکمل صورت واخیستل شو.

له پيمخونازولو   التفات اووفاغوارِې
كه دنازنعمت خاوندنه   مروت اوسخاغوارِې
ياپياله له ميوډكه   له پيمخې اشناغوارِې
ياسازونه سرو دونه   يادميني دنيا غوارِې

دسكوت طلسم مات كړه راته ووايه احوال خپل
له هېچانه مه وېرېږه كړه ښكاره ارزوما ل خپل

ددردمنوپه حا ل ژاړې   كه په كونډويتمانو
شپه او ورځ دې په غوروكښې   وي ژړاد مظلومانو
كه داهومره ناقرار كړې   په فريادبې نوايانو
هرطرف ناري سورې   دغمجنورنځورانو

بې له غمه نورخه نشته دشپوورځوپه لمن كښې
خوشحالي هرګوره نشته په هېڅ كوراوهېڅ وطن كښې

ژاړه ژاړه څودې توان دى   وخت دغم او دژړادى
يودبل غوښوته وږى   كه آشناكه نا آشنا دى
انسان كله خبردارنن   په روا اوناروا دى
دوست دښمن نه معلومېږي   ورورد وروږپه مرګ رضادى

محبت له زړونوتللى رحم نشته په جهان كښې
عاطفه اوپېرزوينه نه ده پاتې په انسان كښې
توره شپه توره بلاده   كه لوګى دغم داوردى
چې بل شوى په جهان كښې   ددنيا پرې سوى كوردى
ياخوتور رنګ دګناه دى   مخ دځمكې پرې ټك توردى
يادغم توره كېږدى ده   ياجهان تورلكه سكوردى

دجګړواورونه بل دي پكښې سوزي عالمونه
رسيدلى ترآسمانه دهمدغه اور دودونه
محاذونه دجنګ جوړشوه   په هرلوري هره خواكښې
فولادي اسمان جوړكړى   طيارو پاس په هواكښې
ډكولېو بارانونه   ځكه اوري په دنياكښې
بې له سروونو څه نشته   دشپوورځو په ميناكښې
دسروونوعكس پريووت داسمان په كناروكښې
فسادونه شوه برسېره بحرو برغرو او رغوكښې

دنیانه ده سره لمبه ده پکښې سوزي عالمونه
په هرلوری هره خواکښې لګیدلي دي او رونه
دآسمان لمنې سرې دي ډک له اوره دي سیندونه
راشئ وګورئ عالمه! په دیناکښې دوزخونه

له دې پورته شنه آسمانه سره اورونه راوریږي
ستوري نه دي سورانګاردي چې اسمان کښې لیدل کیږي

دادنیا په حقیقت کښې ژړوونکی افسانه ده
که پخواشرابخانه وه نن دوینو پیمانه ده
سورګلزاريې ډک له اوره دبلبلواشیانه ده
په سینګاريې مه غولیږه یاقفس یازولانه ده
پتنګانوته له باغه بلبلان وایي نغموکښې
مونږ په سره انګارکښې سوزوتاسې سوزئ په لمبوکښې

پتنګان په شمع سوزي بلبلان باغ کښې کړیږي
له آسمانه تندر اوري لوی قصرونه رانړیږي
له دریاب دزماني نه بوی دوینو پورته کیږي
دمرګی دوړی سترګې په هیڅ شاني نه مړیږي
نن له مړوځنې ډک شوه دجهان لوی دریابونه
دانسان دمرګ دپاره اجل ایښي دي دامونه
ددنیا مزاج بدل شو رحم نشته هیڅ په زړوکښې
یاخوزړونه بېخي نشته ددې خلقو په سینوکښې
دمرګی زهر خواره شوه دهوا څپووړموکښې
پخواني تاثیراوس نشته نه په خاوره نه اوبوکښې
دشبنم په ځای په ګلو له هوا اوري بمونه
دخپل زړه په وینو رنګ شوه ښایسته ښکلی مخونه
ددې عصرانسانان اوس لیوني لکه لیوان شول
یودبل وینوکښې لامبي میخواران اوس خونخواران شول
دریابونوکښې پیدانن دفولادونهنګان شول
دخوړې مړی دپاره پخلا سپي اوفقیران شول
دیوسف په وینو باندې دلیوه منګولې سرې دي
تمدن په لاس ورکړی فولادې تیرې چړې دي
دجګړواوجنګ میدان کښې دي د تندر آوازونه
رڼا ورځ په تورې شپه ده لیده نشي آسمانونه
دفولادو رسالې دي که دسره اورسیلابونه
ځمکه ریږدي له هیبته چې پرې ګرځي لوی ټانکونه
نن دځمکې په مخ باندې بل آدم بله حوا ده
دخولوپه ځای دوینو تویول یې مشغولا ده

بې پردې اوبې سیرته عالمونه دجهان شوه
څوک له لوړې هلاکېږي ځینې کونډې یتیمان شوه
هیوادونه نیول کېږي ولسونه اسیران شوه
ځینې پریوتل له تخته ځینې ځینې تاجدارا ن شوه

جوړقیامت دی په دنیاکښې خوحساب اوکتاب نشته
بې له غوښودانسان په دې اور بل کباب نشته

هرطرف ته چې نظرکړې دنفاق اورپکښې بل دی
پلارپه ځوی دی بدګمانه وروردبل وروره ا ل ته غل دی
دوه خواره یاران چې ګوري یوه بل ته ایښی چل دی
دحسداور په هرزړه کښې ته به وایې چې منقل دی

دامتل مې اوریدلی چې خرپلارکړه خپله چارکړه
ددې وخت داپلارګلوی ده فکروکړه ځان هوښیارکړه

هرسړی مطلب اشناشو دا دنن ورځې عادت دی
نه ولاړڅوک پخپل عهد نه خجل په خیانت دی
څوبې لاس برنه وي دوست وي چې لاس بر شي بل حالت دی
څوک په دروغونه شرمېږي دا عجیب خوی و خصلت دی

دمطلب دپاره کاندې سل وعدې سل قسمونه
مالیدلی دی په سترګودغه هسې شان عهدونه

بې له زوره په دنیاکښې بل قانون کله چلیږي
نقشه هره ورځ دځمکې په قوت او زوربدلیږي
چې قوي اوزوروردې پخپل حدکله دریږي
یووطن په زوراوجبر بل وطن سره ګډیږي

ضعیفان شوه پښولاندې زورورځکه اوچت شوه
واړه لوی شوه لوی واړه شوه ټول حیوان ددې حکمت شوه

ښه خبرشه زما وروره ددې عصرله احواله
بې له زوره په دنیاکښې ژوندګې شوله محاله
ضعیفان خلاصیدای نشي دفریب مکرله جاله
بې له توري خلاصی نشته ظالمانوله جنجاله

باشرفه ژو ندون کاندې چې له مرګه نه ویرېږي
مال وسربې په امان وي چې له خپل سره تېرېږي

که آزاد ژوندون دی خوښ وي تینګ په ننګ ناموس اودین شه
اوراوبوته غورځوه ځان فولادې اوآهنین شه
ښې تېرې پنجې پیداکړه لکه بازاوباشاهین شه
نه وایمه چې بلبل شه یاتوتي غوندې رنګین شه

ځیرپښتون شه دامتل دی ځنګه غرهسې کربوري
کړه سرې اوتودې تېرې داتعلیم ګرې ژمې اوري

پښتونواله نام وننګ دی ننګيالی اصيل پښتون دی
ځان وژل دننګ دپاره دپښتون سرى ژوندون دی
سربازي زمونږ هنردی توريالی موافلاطون دی
فيصله دتېغ په ژبه دپښتورسم وقانون دی

چې په توره مري شهيدى هغه نه بې پردې کېږي
چې بې تېغه وي مړشوى په تخته باندې لوخيږي

توره حق اوحقيقت دی شريعت پرې رڼا کېږي
توري شپې دولس ونو بې له دې نه سباکېږي
همدغه شرف پې بس دی چې په توره غزاکېږي
دظالم اوخداى ناترسه ورنه خوف اوحياکېږي

توريالیو په حضورکښې سرتيټ کړى افلاطون دی
دتېرې توري په خوله کښې ديوه ملت ژوندون دی

تمام عمر تېره توره په ديناکښې حکومت کړي
په هغودي تل رحمت وي چې قايم پرې عدالت کړي
ياويستلی توره لاس کښې حفاظت دملک ملت کړي
دمظلوم انتقام اخلې په ظالم قهرومنت کړي

توره ښه ده دېره ښه ده چې په لاس کښې دانسان وي
هسې نه چې په منګول کښې دلېوه يادشيطان وي

ظالمان په تېره توره په ناحقه خونريزي کړي
چې بې دين په هاتي سورشي دکعبې بې حرمتي کړي
دمومن په لاس کښې توره داسلام نګهباني کړي
حق پرست چې قوت مومي دخواران ودلداري کړي

بل دتوري اهل نه دی داوسله دمسلمان ده
وسيله دحق پاللواودنشر دقران ده

په قوت دتېري توري له کعبې بوتان وتلي
بت شکن مسلمانان هم سومنات ته رسېدلي
حق پالونکوتوريالیو خلق حق ته رابللي
دلوى خداى واړه احکام بې په دنيا باندې منلي

عبادت په توره خداى ته زيات له هرراز عبادت دی
دخپل سرورکول وروره خداى دپاره لوى طاعت دی

ترقي اواعتلاخوک که دقام اوملت غواړي
په وطن اوپه ولس کښې که ښه نوم اوعزت غواړي
يادادين اودنيا کټه ياله خدايه جنت غواړي
تول په توره کټل کېږي خوتينګ عزم وهمت غواړي

که جنت (۱) دچاپه کاروي توري لاندې پې مکان دی
آب دتوري بل شی نه دی همدغه آب حیوان دی

په دنیاکښې چې تېرشوي — توردي وخته فاتحان دي
سکندرکه ناپلیون دی — که مغل اوکه غوریان دي
شاه محمود که احمدشاه دی — غزنویان اوکه سوریان دي
له مشرقه ترمغربه — چې هرځه جهانګیران دي

ټول د توري په رڼا کښې خپل مقصد ته رسیدلي
ډېر تختونه ډېر تاجونه توري یو بل ته بښلي

ته ویده وې په ځانګوکښې — هیڅ خبرنه وې له ځانه
نه له جنګ جګړوخبروې — نه له شخړودجهانه
دوست دښمن خپل اوپردي ټول — ستانظرکښې ویکسانه
ستاپه سرباندې دپاسه — مورکړه توره آوېزانه

په هغه وخت کښې پې ته لاتېره تېغ لاندې ساتلې
فکروکړه ځه دپاره خپلې مورداسې روزلې

که پوهېږې زما وروره — دهمدې ورځې دپاره
پښتنه موردځوی سرته — ږدي تل توره جوهرداره
توره ستامال دی پښتونه — درته پاتې له خپل پلاره
پښتانه ځوانان خونداخلي — دتېروتوروله واره

بې دتوري له سپین مخه په بل مخ چې مین نشي
ستا به فرق له خاروی ځه وي که قربان په وطن نشي

دوطن په نام وننګ تل — سرورکړی هرپښتون دی
له شاغلوپښتنونه — مونږ ته پاتې داقانون دی
چې دننګ ناموس دپاره — ځان وژلوکښې ژوندون دی
دخوشحال په ترانوکښې — مالیدلی دامضمون دی

„مړنې دي چې یادېږي په سندرواوبه وېر"
دهر نشي ورکولی دتېرې توري تاثیر

لکه غرپه هسکه غاړه — له آسمان لاندې اوسېږه
که ږلې اوتندراوري — له خپل ځایه مه ښورېږه
بې له خدایه بل له هېچا — اوله هیڅ شي مه ویرېږه
په سخت زړه ددښمن مخ ته — ځای په ځای تینګ ودرېږه

(۱)الجنة تحت ظلال السيوف

فولادي زړګی اوتوره ده په کارد ژوند دپاره
پښتانه ځوانان خونداخلي دتېروتورولە واره

واوره! واوره !ا ی پښتونه — دپښتون شاعر شعرونه
داچې اورې څه له مانه — دي دسوی زړه آهونه
نورڅه نشته په دې زړه کښې — واړه دي داستاغمونه
دازخمي زړه ستاله غمه — راشه وګوره پښتونه

دپښتون بیرغ اوچت کړه ترلمنودآسمانه
خوشحال خان ختېک خوشحال کړه پخپل قبرکښې له ځانه

پښتونواله که پښتوده — که اسلام اودینداري ده
تقاضادزمانې ده — اوکه پوهه هوښیاري ده
دپښتون عالي فطرت دی — که غیرت ایمانداري ده
ددې ټولوای پښتونه — تانه دا امیدواري ده

چې ته بیاکړې غېږه واړه استقبا ل دتېرشوکت ته
ځوقدمه وړاندې واخلې خپل راتلونکې سعادت ته

څه به نه وي لویه خدایه — که تېرشوی دوران راشي
دپښتون باباپه لاس کښې — درست پښتون اوافغان راشي
بیاهماغه شپې او ورځې — دپښتون په جهان راشي
په هماغه زړومېنو — بیازمونږه کاروان راشي

دادعاپه خوځوواړودخپل زړه په کوه طورکښې
ماپه نیموشپوکښې کړې دپاک خدای په لوړحضورکښې

په هرزړه کښې بیل بیل قسم — امیدونه اواسرې دي
څوک دښکلوښومخونو — امیدواردننداري دي
دچاما ل اودولت خوښ دی — په دنیاېې سترګې سرې دي
چادبل مقصددپاره — سنجولی څه چارې دي

له هغوزړونوځاریږه چې پکښې لوړه آرزووي
څه چې نه ورته ښکاریږي پخپل قام دده پیرزووي

ښه خبرپه دغه رازشه — ای زما دسترګوتوره
چې یوازې په دنیاکښې — ژوندون نه کیږي هرګوره
هرپیغام چې یوغوړاوري — بل ته هم رسیږي وروره
دیوازې ځان سوداته — وباسه دزړه له کوره

ته بې ناست هغې بیړی کښې چې پکښې افغان پښتون دی
ستاسو هرڅه سره ګډدي که مرګی اوکه ژوندون دی

ته اونورپښتانه واړه   په يوه ژبه ګړيږئ
په يوه نامه هرکله   اوپه هرځای کښې يادېږئ
ديوه پښتون په ښه نوم   سرترسره ټول نازېږئ
ددښمن اودوست نظرکښې   لکه يووجودښکارېږئ

چې پردوله يوښکارئ همدغه مودی يو والی
نوک او ری کله بېلېږي نشته تاسوکښې بېلوالی

غم مويوښادي يوه ده   په رګوکښې يوه وينه
زه اوته ديومخ سترګې   خلق موبولی ښی اوکينه
دواړه يوشاني غږېږو   مرو د يووجود په مړينه
اختلاف دنظرنشته   چې موجب دبېلتون شينه
سپين اوتورديوې سترګې کله يوله بل بېلېږي
په بېل رنګ کله دوه ورونه يوله بله پردي کېږي

راشئ !ای پښتنوورونو   يوله بله به ځاريږو
دپښتون دژوند دپاره   به هريوله سرتيرېږو
خوشحالي به مويوه وي   په يوه غم به ګړيږو
په نامه دپښتنوالی   به مونږ واړه قربانيږو
يوه ورځ به داسې راشي چې پښتون واړه راټول شي
له اوبرپښتانه واړه بېرته يوکورواوکهول شي

دازخمې زړګی به روغ شي   دغليم زړه به زخمي شي
دا ارمان به له زړه ووزي   له غمونه به خالي شي
د الفت خواړه اشعاربه   پښتنوپه خوله جاري شي
پښتنې دنيابه جوړه   کورپه کوربه خوشحالي شي
څوک چې زړه لري هرګوره پکښې هيله اواسره ده
دا آرزوله ډېره وخته تردې وخته راسره ده

دشاعر نظر

زه بې پېژنم شاعر دی بل څوک نه دی

چې دالوی جهان وروکی ورته ښکاري

د وربښمواو زربفتو بنايسته ټوکی

دناداان په تن زروکی ورته ښکاري

طوفاني درياب ګڼي دمظلوم اوښکې
ددنيا بحرډنډوکی ورته ښکاري

چې خپل نفس نشي وژلی که سل وژني
نا توانه وېرندونکې ورته ښکاري

ددنيا فاني عيشونه نعمتونه
دسپي مخکښې پروت هډوکی ورته ښکاري

څه ګورم

ګورم جهان کښې څوک کعبه ځينې بوتان جوړوي
غلطه پوهه له سړي ځنې شيطان جوړوي

دسروکاردی چې دخپل وطن کارونه کړي جوړ
جونه اوپېغلې سينګارونه کوي ځان جوړوي

تهذيب ضروردی نظافت اوښه لباس دی په کار
فېشن چې زيات شي له ځلموبازينګران جوړوي

دودانی اميدله هرچانه کېدلی نشي
له خاوروګټوښه کورونه معماران جوړوي

چې انساني رڼا پيداشي په مغزوکښې دچا
هغه کوښښ کړي په عالم کښې انسانان جوړوي

ډېرتفاوت شته په انسان کښې دمعناپه لحاظ
واړه مشغول دي ځينې ځان ځينې جهان جوړوي

غریب ماشوم

دغریب کاله ماشوم دی هرهلک یوځل وهلی

نازېږي هېڅ نه دی لیدلی په ژړاکورته راغلی

چا اخیستی غېږکښې نه دی له سپېروخاورونه کله

کوروکلي کښې بې قدره خوار وزاردی اوسېدلی

ګلالی ځیرک هلک دی کېږي خوږې خوږي خبرې

خودخان ملک ځوی نه دی چې په خلکووي منلی

بې له خپل پلاره بل هېڅوک ورته نه ګوري په مینه

دغریب سړی اولاددی چالانه دی پېژندلی

التفات ورته هېڅ نشته ددې ځای لکه چې نه وي

لاره نلري مجلس ته لري ناست دی هلته غلی

په مکتب کښې لیده نشي مدرسې ته بې پرېږدي نه

لاتراوسه معلم ته یاملاته نه دی تللی

رئیسانو حاکمانو ورته هېڅ نه دی کتلی

دلویانو مجلسوته کله هېڅ نه دی ورغلی

په زړه خواره جامه کښې دلته هلته غلی ګرځي

کبرجن هواته ګوري چې بې هېڅ نه دی لیدلی

یوشاعرورته په مینه محبت هرکله ګوري

دبل چاپرې نظرنشته ورته نه ګوري ښاغلی

زه یې نوم درته اوس ښیم ته ښه فکرپکښې وکړه

دلته فکرهمدغسې له نظره دی لوېدلی

خوارحسن

په زړوجاموکښې ماولیده حوره

دبدرنګې مېرمن لاس لاندې مزدوره

په ښایست کښې لکه میاشت وه نوراني

په ښه خوی کښې پرښته وه آسماني

په نسب وه له هرچانه معتبره

په حسب باندې مېرمنونه بهتره

نه پوهېږم تقاضاوه دآسمان دا

اوکه خوی یاطبیعت و د انسان دا

چې داهسې شان بشره ښایسته له لمره

غورځولی زمانې وه له نظره

دیوسف دغلامۍ یوښه نظیرو

په رښتیاچې دهمدغه خوب تعبیرو

راته ویلې یې دحال په ژبه باندې

غریبي په سړی هسې چارې کاندې

قیمت نلري ښایست دمزدورانو

نه ښه خوی لره څوک ګوري دخوارانو

خدای راکړی ښه صورت ښکلی سیرت دی

خودخوارحسن لږ قدرلږ قیمت دی

په زړوجاموکښې څوک نه لیدل کېږي

حقیقت زاړه لباس کښې رټل کېږي

ډېرزماپه څېرښایسته ښکلي ښاغلي

مدام وینځې دپردوکالي ناولي

بل شی نه دی عاجزي اوغریبي ده

چې په بد نظرکتلی هرسړي ده

هنرونه پټ وي دانسانانو

خاوري مښي په مخ باندې دخوارانو

ښه اشخاص زاړه لباس کښې وي بې قدره

بدسړی په ښه لباس شي عالیقدره

ډېرښه خلق په دنیاکښې خوار وزار شته

بداېانوکښې ډېرخلق بدکردار شته

پام کوه ! په سپين سپېڅلومه غولېږه

بې پرواله خاکسارانو مه تېرېږه

په جنډوکښې ښه ښه خلق مالیدلي

دخوارانو په جاموکښې وي ښاغلي

چینجی اوسي دورېښموپه قباکښې

پټ مخ ګرځي رياکار سپينه رداکښې

دیوسف څیروجاموکښې څه ګناه ده

ښه لباس کښې چې ګناه کړي زلېخاده

راځئ! څېړي کړو دابښې جامې رنګينې

پکښې وګورو څېرې ډېرې ننګينې

همدردي

ژاړي په غمونوکښې خواخوږی له هرچاسره

سل پتنګان سوزي ديوې شمع ژړا سره

ډک زړګی له اوښکوګرځي وريځې په آسمان کښې بيا
څه ژړاملګري ده دژونديوې برېښناسره

ټول باغ ژړېدلی ځکه اوښکي دي دګل په مخ
ډېرلکه لا له داغلی زړونه شته صحراسره

نه ښايي انسان ته چې دبل په غم غمجن نشي
لويه بدبختې ده که څوک نه ژاړي له چاسره

داسې بې غمي دې خدای په هيڅ کورکښې پيدانکړي
يوکورکښې چې ويروي اوبل خاندي له ليلاسره

حسن اونظر

دړانده بدای په کورکښې ښايسته ښکلی لېيلاوه
دنظرخاوند څوک نه و، بېهوده يې تجلا وه
ډېوه بله وه دحسن مګرعشق ورسره نه و
بې پتنګه سوزېدله شمع ځکه په ژړاوه
دسپين مخ اودسروشونډوتوروزلفوتوروسترګو
څه قيمت اوقدرنه و، زړه کښې مينه ددنياوه
دښايست نوی بهارو، دګلزارجوش اوځواني وه
بينايې د ذوق هيڅ نه وه په بل ډول مشغولاوه
دګل لورته کتل نه و، بهارخوشې تېرېدلو
دمېووانتظار ډېرو دمادي ګټې سوداوه
دښکلا مېرمن خپه وه، دجمال څه قدرنه و
بصيرت ته وه محتاجه په نظرپسې شيداوه
مال دولت له حده تېرو،واک يې خپل وهرڅه ډېرو
مګردادتش کتلو اوشعورپه تمناوه

علم وفن هنراوشعربينا ذوق اوشعورغواړي

که په نيمه څوک پوهيږي دليلی دغه معناوه
دمعناروح تل خپه وي دړندوناپوهوکورکښې
عرفاني نهضت مه غواړه! جامعه که نابيناوه

بهای

يو بېې لوی بولي هغه بل ورته وړوکی وايي

خېټه يې لويه اوککره يې وره ده ډېره

غله يې ډېره مال يې ډېردی هرڅه ډېرورکره

مزدوران وړي دي يوه بي بي مېره ده ډېره

کوټه توده ده تشناب تودی تنورتودوي مدام

هرڅه تاوده دي دکدابرخه سېره ده ډېره

دده له کوره هغه وخت خيروخيرات راوزي

چې تناره کښې څڅېدلی تري پيېره ده ډېره

کورېې دی نوی کالي نوي دي موټرنوی دی

فکرېې زوړدی خيال يې زوړ ارزو زړه ده ډېره

په يوه سوی مړی خدای نه جنتونه غواړي
له ده سره د آخرت سوداوړه ده ډېره

ماشوم

چې نوی ګل دپسرلی ددې دنیا ومه زه
چې پاک له هرراز خیانت اوله ګناه ومه زه
زړه ته نزدې دخپلې مورغیږکښې مې ځای درلوده

دسترګوتور دزړګی سردخپل بابا ومه زه
جاروقربان به مې سل ځله په یوآن اوریده
لایق دمینې هغه وخت کښې دهرچاومه زه
دپیغلوجونولونګین سره مې لوبې کړلې
لاس به مې اچاوه ګریوان ته بې پرواومه زه
خپل اوپردی به په نظر دمحبت لیدلم
په حقیقت کښې دتمام کلی لیلاومه زه
په ډېروسترګوکښې مې مینه دخپل ځان لیدله
په زړه کښې ګران دډېروخلقوپه رښتیاومه زه
رموزدمینې راته موروپه یونظروښوده
له ګړیدلومخکښې پوه په دې معناومه زه
چابه چې ډېرپخپلې غیږکښې اخیستم په مینه
په تش لیدو به یې خوشحال اوپه خنداومه زه
که لږنظرزما دهغه وخت ژوندون ته وکړئ
دمورپه غیږکښې محبت سره اشناومه زه
که هرڅه هیرکړم عشق اومینه هیرولی نشم
سترګولیدلی محبت له زړه ویستلی نشم

غزل

چاچې اېښې داشين خا ل ستاپه جبين دی

زما زړه هم دهغه له لاسه شين دی

ستا اېل کښې پې سل زړونه دي پيېلی

چاجوړکړی ستا دغاړې لونګين دی

جوړه شوی پې دلرله پلوشونه

ستادعشق پرحرارت مې دايقين دی

سورسالودې سره لمبه ده نه پوهېږم

که زما دزړه په سروونو رنګين دی

دجما ل پرښتې ته چې جوړولې

ورلېږلی چاسلام چا آفرين دی

معجزه ته دقدرت اودخلقت پې

په رښتيا چې خدای احسن الخالقين دی

خدای دې ساته په امان له بدوسترګو

دادعا دپرښتوزمونږ آمين دی

دنازمېرمنې

وروردې خواري اومزدوري کوي له پلاره سره

تاپه مستی کښې اېل وشکاوه له ياره سره

موردې مېچنې ګرزوي خوردې منګې ډکوي

ته سورپېزوان غواړې دسروزروله هاره سره

ده غریبي خواره خواري کورکښې څه نه دي پاتې

مه کوه لوبې له درهم اوله دیناره سره

دلته دښځو په سرخاورې دي دنازمېرمنې

تایارانه ده اچولی دنیا داره سره

خبره نه ېې ستاپه خویندومیندوڅه تېرېږي

ستاسروکاردی تمام عمرله سینګاره سره

زمونږ له حاله ځان خبرکړه په مونږ زړه وسېزه

دتن جامې سوزي زمونږ ستاله سېګاره سره

عیش وعشرت دومره ډېرپرېږده دوطن مېرمنې

مینه پیداکړه دخپل کورله کسب وکاره سره

یوزړه په لاس کښې ونیسه نورزړونه مه ځوروه

مناسب نه دی داخویونه له دلداره سره

په سراوما ل چې دوطن خدمت ته نه وي تیار

مه ګوره هیڅ دهغوخلقو له ریباره سره

ورسره مه خانده!چې خاندي په خوارانوباندې

دنازخنداکړه دوطن له خدمتګاره سره

په لیلی پسې ځم

مکږه په ماهسې ګمان چې په دنیا پسې ځم

له خانقانه رابهرشوم په لیلاپسې ځم
چې دآشناقدرکوي هغه جانان لټوم
نه یم هغه چې به هرځای ته په هرچاپسې ځم
لوی اوواړه نه پېژنم یم دماشوم په مثا ل
څوک چې کړي مینه راسره هغه لالا پسې ځم
سرته دبام یمه روان دلوېدو ډارنه لرم
نه راستنېږم دسپوږمۍ سپینې رڼا پسې ځم
زړه مې هلک دی دپردی باغچې ګلونه غواړي
ددنیا غل مې مه ګڼه دګلوغلاپسې ځم
چرګوړی نه یم چې دانه پسې له کوره اوزم
لکه بلبل دګل په لوری په بوراپسې ځم
له فرعونانوځنې تښتم دمولاپه طرف
دغرونوسرته دحق نوراوتجلاپسې ځم

څومره به ښه وی

چې په سپین مخ دې زلفې خورې وي
سترګې دې تورې شونډې دې سرې وي
زه یم اوته یې نازونخرې وي
څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې زه حیا کړم او ته شوخي کړې

زه جرئت نکړم خوته مستي کړې

شې مهربانه اودلداري کړې

څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې مې حیاشي لږ غونډې لرې

زه درنږدې شم ته واېې لرې

درته شروع کړم دعشق سندرې

څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې ستا په غاړه وي امېلونه

زه دې وربل کښېږدمه ګلونه

ته راته واېې دزړه حالونه

څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې درته وایم په مایې ګرانه

له ټول عالمه له درست جهانه

ته واېې نه یم دومره ارزانه

څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

چې شم بېخوده اوهرڅه وایم
ډېره دې زیاته له حده ستایم

ته راته وایې چې زه خوستا یم

څومره به ښه وي، څومره به ښه وي

څه یم

زه بل ثوک نه یمه اولاددغریبانویمه

سکنی وروردعاجزانو د خوارانو یمه

یمه له خاورونه پیداخورمه له خاوروپیدا

دلاس نیالګۍ ددې غریبودهقانانویمه

ماته آغاماته بادارماته صاحب مه وایه

ډیروپریدلی له نامه دصاحبانویمه

چې ورته بل نیسي اوبه نوربې بې آبه غوارم

وینوته تږی زه دداسې بادارانویمه

دبل زحمت کښې چې خپل ځانته راحتونه غواړي

دسردښمن ددې بې رحمه ظالمانویمه

زما په زړه کښې دبل چامحبت مه لټوئ

زه دخوارانو دډیوولو پتنګانویمه

چې شپه او ورځ په خوارغریب خپل خدمتونه کوي
ددوی خادم نه یم خادم دخادمانویمه

زما ګناه

نه مې دچامال خوړلی نه مې ثوک وژلي دي

نه مې چاته ورک شه یاګم شو! کله ویلي دي

نوره ګناه نلرم په دې ګناه مې مه نیسه

زړه کښې مې چې پټ ظالم ته بدغوندې کتلي دي

وخت داعتراف دی ګناه خپله درته وایمه

نه یمه منکرپه مظلومانومې ژړلي دي

داګناه دسترګوکه دزړه ده نه پوهیږمه

بدمې چې لیدلی خداېروبدمې هم ګڼلي دي

نه ومه خبرپرده مې لېږ غوندې چې جګه کړه

نه دي دویلوهغه څه چې مالیدلي دي

زه یې په لیدلواو ویلوګناهګارشومه

نوربې په کولواوعمل باندې ښاغلي دي

نه یمه خاین په خیانت دنوروپوه یمه

پوهه که ګناه وي خلق ټول اوس پوهېدلي دي

داچې دېرکاږه درته ولاړدي تیټ سرونه هم

ستا مخکښې چې سم نشوه سم کله چلېدلي دي

هیڅ امیدترې مکړه که څوک ځان دتاغلام ګڼي

ماغلامانه ذهنیتونه پېژندلي دي

لوړمقام ته رسي چې بوټونه پاکوي دبل

ډېرپه دغه شغل ریاست ته رسېدلي دي

زما خوب

وربل یې ماپه خوب کښې پرېشان لیدلی دی

ستابخت خومې رقیبه دغه شان لیدلی دی

دګلو هارپه غاړه محبوباشوه راحضوره
بلبله دا وطن مې ګلستان ليدلى دى
کارغان به پکښې نه وي بلبلان به پکښې وي
باغونه به سمسوروي ماباغبان ليدلى دى
داتوره شپه به خداى کاندى په مونږ باندې سبا
سپين مخ مې چې سباغوندې روښان ليدلى دى
تعبيرې کړى ما، په ظالمانو به چپه شي
چپه کاکل مې خوب کښې دجانان ليدلى دى
مهاربه دې په پوزه شي دسروزروخاونده
په سروشونډوپاسه مې پيزوان ليدلى دى
زه پټې سترګې نه يمه په هرڅه اوس پوهېږم
په خلاصوسترګوباندې ماجهان ليدلى دى
عمل چې وي ازاد اوانتقادپکښې بندي وي
ماهلته دظلمونوسخت طوفان ليدلى دى
له دامه که دې خلاص کړم په قفس کښې دې ايسارکړم
صياده! ماخوخورنګه زندان ليدلى دى
که هرپورانه وژنې خيال اوفکرمې مه وژنه
په دې کښې مې وطن ته لوى تاوان ليدلى دى

انسان

زه جسم نه يمه ماروح ددې جهان وګڼه

تيټ مې مه بوله بام دخونې مې آسمان وګڼه

دخاوروګټوپه تخت ناست يم په هواکښې ګرځم

ټول حيوانات مې دې تابع ماسليمان وګڼه

تياره کښې نه يم په آسمان کښې مې ډيوه بليږي

دآسمان واړه ملايک مې شاګردان وګڼه

داټول نقشونه دجهان اومختلف رنګونه

زما په ذوق او اراده پسې روان وګڼه

په کايناتوباندې زه هرقسم لوبې کوم

بحروفضامې دې وي منډې ميدان وګڼه

شکايت نکړم له آسمانه څه ګيله نلرم

زما له لاسه دفلک څيري ګريوان وګڼه

سره له دومره اقتداره چې قدرت راکړی

په نری تارکښې مې دزلفوآويزان وګڼه

دښکلومينه مې په عقل وفکرلوبې کوي

چې ستا وربل شي پريشان ماپريشان وګڼه

دعشق پنجونه نه خلاصيږم دلښکروپه زور

داپازمينه کښې اسيرشهنشاهان وګڼه

دليلی يواشارات بس دی دعاقل دپاره

دعشق سوداکښې ليوني ډېرهوښياران وګڼه

دعشق اومينې په حرم کښې زه لوی شوی يمه

څوک چې بې مينې ژوندکوي هغه حيوان وګڼه

چې دجمال ډېوه شوه بله پتنګان شوه پيدا

لومړی پتنګ ددغې شمع ته انسان وګڼه

څه جوړشوه؟

زما دآه له حرارته دوزخونه جوړشوه
له تورلوګی نه بې داپورته آسمانونه جوړشوه

اوښکې له سترګو اوخولې زماله وچولي نه
چې تویې شوې دخدای په لارکښې جنتونه جوړشوه

چې سرمی تیټ کړخپل ګریوان ته دمعناپه لټون
له یوه څاڅکی راته لوی لوی دریابونه جوړشوه

لکه غواص چې شوم غوټه دمعرفت په قلزم
هرې قطرې نه بې حسابه ګوهرونه جوړشوه

دزړګي سترګې مې کړې خلاصې دجانان په لورې
شعوربیناشو ذوق پیداشو اوشعرونه جوړشوه

چې آبادۍ ته مې کړه مخه ټول جهان شوګلزار
له سپېروخاوروښایسته ښکلي ښارونه جوړشوه

سره او سپین ما چې په نظردمحبت ولیدل
ښکلوته هاراوپادشاهانوته تاجونه جوړشوه

مونږ کړه له خاورونه راوپورته زر په خاوروکښې و
زرو دپاره ولې مونږ څخه مریونه جوړشوه

له خپله لاسه بتان جوړکړم بندګي يې کوم

باطل خدايان راته دوهم له مضمونه جوړشوه

نه وم خبرچې څه کوم دڅه مقصددپاره

رانه په لوبوکښې اتوم څخه بمونه جوړشوه

عدالت

فرق دحق اودباطلولوی حکمت دی

ددماغ اوزړه همدغه عبادت دی

چې صادق اوخاين بېل کړي يوله بله

اوس په کار مونږته همدومره بصيرت دی

بې له علمه بې له عدله بې له رحمه

په چاباندې رواکله حکومت دی

که مې څوک په لښته ووهي ظالم دی

که قانون مې غوڅوي سرعدالت دی

ديوه شخص نوکري خوغلامي ده

لوی عزت دخپل وطن اوقام خدمت دی

چې خپل ځان ګڼې خادم دخادمانو

په دې رازښه پوهيدلی نن" الفت" دی

دوه ماموران

زمونږ په محله کښې يودوه کوره ماموران دي

تنخواه اوپه رتبه کښې څه فرق نلري يوشان دي

خوراک ديوه هره شپه نرۍ وريجې چرګان دي

د ورځې کبابونه سالنونه نورشيان دي

دبل ماموريه کورکښې ماشومان ګورم چې ژاړي

پخ کړي بې پيتي وي دوی ښوروا له موره غواړي

سل رنګه نعمتونه دهغه کورکښې پخيږي

مېوې لمدې اووچې پکښې هروخت پيداکيږي

دښارمامورين واړه دهغه کورکښې عذريږي

دښې ډوډۍ صفت بې مجلسونوکښې تل کيږي

سهار بې په کاله کښې پراتې شودې هګۍ وي

په هره ورځ پيروی شيرچايونه په چرګۍ وي

دابل مامورکره کله سابه کله ښورواوي

په مياشت کښې دي يو دوه ځله نرۍ وريجې رواوي

مدام دپوروړو، ورسره غم وسوداوي

يوه تنخوا تربلې نه رسيږي حال بې داوي

هغه څنګه ماموردی ددې بل ولې داحال دی

دغورخاوندانونه زما دارنګه سوال دی

په کار اولیاقت کښې دی هغه ځنې بهتر دی

هغه په پیسو باندې په هرځای کښې معتبر دی

پخپلو سوغاتوپه لویوخلقو زورور دی

رشوت په رشوتونو هضموي داېې هنر دی

کارغه دې خوري مرداري هریووایي چې بلبل دی

دپوهې صفتونه پې کوو مکرجاهل دی

دخپل آمرپه مخکښې نه پوهیږم څه پرې کېږي

سم نشي دریدلی ډېرکرېږي اوتېږي

سرتیټ غاړه کږه شي لاس سینې نه نه بېلېږي

اوضاع اوحرکات پې تیټ اوپست رامعلومېږي

زمونږ په مامورینو کښې دارنگه ماموران شته

په دغو صفتونومدیران اوحاکمان شته

راځئ هغه ماموراوداماموروسره جلاکړو

دایوهرځای کښې وستایو د ابل هرځای رسواکړو

دښوبدوتمیزوکړو دحق جذبه پیداکړو

لایق اونالایق وپېژنو وطن رڼا کړو

ترڅوبه پټ وو سترګې په دغسې کسانو

قلم پسې راواخلئ دوطن ویښوځلمیانو

دحق جذبه

دحق جذبه ده چې په ځوی دپلاربوتان ماتوي

يوه سېري باندې طلسم دجهان ماتوي

دسکندرله سده تینګ دی یوپه سله تقلید

دارازسدونه خاوندان دتینګ ایمان ماتوي

دخوف اوطمع محبت اوعداوت قیدونه

که هرچامات کړه هغه مکردشیطان ماتوي

دافلاطون په حکمت نه کېږي دحق پالنه

لښکر دظلم ومعصیت ابن عمران ماتوي

په عقل نشي لوی کارونه په جذباتوکېږي

بدنظامونه دجنون اوعشق طوفان ماتوي

دپلارنیکه په قدم مه ځه حقیقت پسې ځه!

هغه دودپرېږده چې حکمونه دقرآن ماتوي

خپلوپردونه مجردشه لحاظونه مه کړه
دحق ورمېږمراعاتونه دانسان ماتوي

خاورې اوګردونه

(۱)

که څنډې کله جامې خپلې له خاورو

ته پوهېږې؟ چې ګردونوکښې دلارو

راځي هسې يوميلمه له کوم هيواده

چې پې خپل کالي خندٻلی په څوواړو

(۲)

له کوم لوری راروان يوجهانګردو

مخ اوخت باندې پې پروت دلارې ګردو

ماوې څه دې وليدل په دې جهان کښې

وېلې دومره شومه پوه چې جهان ګردو

(۳)

له دې خاوروشوه پيداډېرعالمونه

چې آبادې کړه لوی کلي لوی ښارونه

يوخوورځې پې دژوندسندرې ووې

بېرته خاورې شوه اوچت پې شوه ګردونه

(۴)

کلی وران و خو باقي پې لا آثارو

يومرغه په ديوا ل ناست داپې ګفتارو

دغه زوړديوا ل چې ګورئ په يووخت کښې

جوړونکی دکورنوپوخ معمارو

(۵)

لکه بوی چې له ګلشنه راجداشي

یابخارله دریابونوپه هواشي

یوه ورځ به هم زمونږ له خاورو دوړو

یوګرد پورته له صحرانه ددنیا شي

فرداوملت

(۱)

په زرګونوکلوژونودکړي ملتونه

په قرنو قرنو ځملي وي ولسونه

د افرادو دعروج هسې مثال دی

لکه وي چې دریابو نوکښې موجونه

(۲)

په اسلام کښې فردتابع دجمعيت دی

دملت اجماع قانون دشریعت دی

پس دخدای اودرسول له امرونهی

دښوبدومعیارفکردملت دی

علم اوپوهه

(۱)

بصیرت اوعلم نشته په کتاب کښې

که څه نه وي دمغزوپه پېچ وتاب کښې

علم او پوهه بل شی نه دی بینایي ده

خوشې ناست يې پټې سترګې په محراب کښې

(۲)

پوهه ټوله راوتلی له مغزوده

هسې نه چې په دې ډېروکتابوده

په نظرکښې که دقت صحیح سنجش وي

علم زېرنده ددغسې کتووده

سړیتوب

دتوتیانو له وینه دامعلومېږي

چې خبروباندې څوک نه سړی کېږي

سړی نه دی چې يې کاردسړو نه وي

په خبروکه هرڅومره ښه پوهېږي

همدردي

پتنګ نه دی په ډیوه چې ستي نشي
بلبل نه دی چې په ګل فریادي نشي
زړه بې مه بوله تورکانۍ دصحرادی
په لیدو د زخمي زړه چې زخمي نشي

سیاست

سیاست دمطلب سرته رسول دی
په تدبیراوفکربانديې کارکول دی
خپلو ټولو کوښښو خپلو نقشو نه
مستقیمه نتیجه نه اخیستل دی

بې قدري

لکه ګل دبیابان هسې لوېږم
څوک مې نه ویني په سترګوچې څه کېږم
دښایست قدرمې هېچاسره نشته
دانسان وتش نظرته هوسېږم

ديمركراسي

پرستش دیوه تن بت پرستي ده
دمسلک پیروي لویه ازادي ده
په کوم ځای کښي چي یوفکرکړي کارونه
هلته خوشي مهمل لفظ دیموکراسي ده

دروح اطمینان

هغه ځای کښي وي دژوند واړه خوندونه
چي څوک نه ویني څه زجربي قانونه
اطمینان دروح اوفکرهلته بویه
چي اصول اوقوانین کوي کارونه

صبر

(۱)

ځیني وایي صبرغم کښي نه ژړل دي
داولادپه مړینه ږیره نه شکول دي
که صحیح معنایي غواړي زما جانه
په سختیوکښي دخپل ځان نه بایلل دي

(۲)

صابرنه دی که زحمت نه ښوک وېرېږي
یا هرشي ته لکه وورکی هوسېږي
بې صبري ده چې بېځایه خوشحالی کړی
یاښوک زیات له ضرورته په قارېږي

ددنیا قانون

یوه ورځې سحرووې په خنداکښې
داقانون مدام جاري دی په دنیاکښې
چې ضعیف دزورورخواکښې ورکېږي
لکه ورکه چې سپوږمی شوه دلمرخواکښې

یوسف اوزلیخا

ته یوسف نفسي ارزو دې زلیخاده
ستاپه برخه غلامي ددې لیلا ده
که خپل ځان دې ورنه خلاص کړپادشاهي ده
که یې خوښې ته ځان وسپارې ګناه ده

فکراومينه

مينه تل اوسي دزړولاندې کوروکښې
فکروي ددماغونوبنګلوکښې
په لوړکورکښې که څه عقل فکر غواړي
محبت مه لټوه لوړوقصروکښې

آشنايي

له غموسره مې هومره آشنايي شوه
چې بې اوس راته مشکله جدايي شوه
له ترخوزړه نه صبريږي چې عادت شي
دښمن هم سړی ته خوږشي چې ياري شوه

فکراوکار

(۱)

چې له لرې سړی کاندې سنجشونه
کارته نه رانزدې کېږي کړي فکرونه
له دې فکراوسنجشه پيداکېږي
دماغونوکښې سودازړوکښې غمونه

(۲)

بې له فکرچې څوک کارکړي خوشې زيارکړي

چې بې کاره کړي فکرونه ځان به خوارکړي

چې عمل اوفکريوله بله بېل شي

عمل خوارشي فکر ورکه سمه لارکړي

بې خبري

(۱)

په ګودرپېغلومنګي خپل ډکول

يومنګی دډکېدووخت کښې ويل

تري نه يواوبه څکوخونه په وهېرو

چې څه رازبه وي دتېرې اوبه څکل

(۲)

په رښتيا چې څوک منګی غوندې ډکېږي

ورو ترولو ه احواله څه خبرېږي

په کندوانوڅوک پوره نه شي اچولی

که په لوره دخوارانو نه پوهېږي

علت او سبب

هسې وايي سوی پتنګان

چې مونږ پېژنو سېزونکی دخپل ځان

مونږله شمع، شمع اورله تيلی واخيست

تیلی واخیست اورله لاسه دانسان

دهقانه

(۱)

ستا دلاس ګل ته بلبله خوشحالېږي

ستا له باغه دبهاروږمه تاوېږي

ښایسته جونې ږدي ستاګلان وربل کښې

بوراګان دې په ګلونو تېرېږي

(۲)

ګوره پرې نږدې داځمکه هسې شاړه

دنیاده ستا دغوایي په ښکرولاړه

نن ملاتېته کړه خپل کارته غفلت مکړه

بیا پخپل چمن کښې ګرځه هسکه غاړه

شعر

چې په جهان کښې نوراني روښانه لمرپیداشو

فکر او ذوق سره یوځای شوه ښه نظرپیداشو

ښایست یې ولیده دعشق پکښې اثرپیداشو

له دغو ټولونه بیاشعراو هنرپیداشو

مات کوډړی

(۱)

دکودرپه غاړه پروت و مات کودړی

ويلی زه وم روغ منګی کلال جوړکړی
دلته لوبوکښې زه مات يوه ځلمی کړم
يوې پېغلې په اوږوومه راوړی

(۲)

دجهان هره ذره کښې عشق عيان دی
مات کودړی سره هم دعشق داستان دی
ډېرمين په دې ګودردي يوځای شوي
ډېرمنګې دلته مات شوي لېدبيان دی

خوشحالي

کوروکلي کښې سکوت اوقراري وه
چې کتل مې په کوڅوکښې خوشحالي وه
يوناڅاپه راپيداکوم ليونی شو
ماشومان ورته راغونډشوه خوشحالي وه

تور او سپين

که مې سرشي دهاتي له پښولاندې
که له پاسه مې راغورځوي دلاندې
تورته سپين نشم ويلی سپين ته تورزه

شعر او حکمت

(۱)

په رڼا کښې دلمرخومره لوی حکمت دی
ژوند دپاره ډېرضرورداحرارت دی

مګرګوره دآسمان سپينې سپوږمۍ کښې
خاوند اېښی دجمال شعري کيفيت دی

(۲)

په رڼاکښې که دلمردژوندګوهرشته
دسپوږمۍ رڼا کښې بل کيف و اثرشته

په جهان کښې دي ضروردواړه ځيزه
ځکه دلته شپه او ورځ شام وسحرشته

سپين او تور ديوان

(۱)

چې څه کړی په جهان کښې سليمان دی
ماليدلی په قدرت کښې دانسان دي

په رښتيا که ته څه کاروځنې واخلې

شپې او ورځې هغه سپين اوتوردېوان دي

(۲)

ځه چې غوښتې سليمان دسبا ښارنه

ته يې مومې دسبا ورځې له کارنه

دبلقيس تخت به دسترګو رپ کښې راوړی

دا اميدکېږي دشپو ورځوله زيارنه

حقيقت

(۱)

کبان وايي ژوندپيدادی له دريابه

سمندروايي چې دی داورله تابه

لټوي يې دهوامرغان هواکښې

حقيقت ورک دی ددهرله کتابه

(۲)

بلبل وايي دګل رنګ دی دستايلو

نسيم وايي خوشبويي بويه دورلو

فيصله درنګ وبوی شوله مشکله

سرګردانه کړ نسيم شوردبلبلو

(۳)

ځيني وايي غوټۍ خاندي هوسيږي

زړه تنګی نه نجات مومي چې غوړيږي

ځيني نوروايي له ډېري زړه تنګی نه

زړه يې چوي اوګريوان يې څيری کېږي

ثواب

دبډای ثواب دوړی مېرول دی

دفقيرثواب روژې خدای ته نيول دی

غازي وژني بل سړی ثواب دپاره

دشهيدثواب خپل ځان په بل وژل دی

دشاعرشعار

په سرکښي فکردوطن په زړه کښې مينه ديار

دزوراوظلم لوی دښمن دازادۍ طرفدار

په حق ويلوماتوي بت اوطلسم دډار

شاعر دپاره مناسب دی همدغسې شعار

د الفت پېژند ګلوي او ژوند پېښې

ګل پا چاالفت په ۱۲۸۸ هجري ش ۱۹۰۹ ع کښې دلغمان د عزيز خان په کڅ کښې زېږېدلی دی.
پلار يې ميرسيد پاچا اونيکه يې سيد فقير پاچا دی.
په ۱۳۱۴ کښې د انيس په اداره کښې کاتب شو.
په ۱۳۱۵ کښې د انجمن ادبي غړی.
په ۱۳۱۶ کښې د انجمن ادبي له غړيتوب سره د زيری د جريدې چلوونکی هم و.
په ۱۳۱۸ کښې د پښتو ټولنې د صحافت د مدير مرستيال.
په ۱۳۱۹ کښې د پښتو ټولنې د لغاتو او قواعدو د څانګې مدير.
په ۱۳۲۰ کښې د اصلاح د ورځپاڼې مشاور او بيا د پښتو ټولنې عمومي مبصر او د کابل مجلې چلوونکی.
په ۱۳۲۵ کښې د اتحاد مشرقي (ننګرهار) د جريدې مدير.
په ۱۳۲۷ کښې په ننګر هار کښې د قبايلو عمومي مدير.
په ۱۳۲۸ کښې د جلال آباد د خلقو له خوا د ملي شورى په (۷) مه دوره کښې وکيل شو او په ملي شورى کښې د دوهم معاون په حيث وټاکل شو.
په ۱۳۳۱ کښې د لغمان د قرغيو خلقو د شورى اتمې دورې ته وکيل وټاکه.
په ۱۳۳۴ کښې د جلال اباد له خوا د لويې جرګې وکيل وټاکل شو.
په ۱۳۳۵ کښې په لوړې رتبه د پښتو ټولنې رئيس مقررشو او د پوهنې دوزارت د عالي شورى په غړيتوب ومنل شو.
همدارنګه د حقوقو دپوهنځی او د ادبياتو د پوهنځی د پښتو استادي هم ورپه غاړه شوه.
په ۱۳۳۸ کښې د افغان او شوروي د دوستۍ ټولنې رئيس هم شو.
د ۱۳۳۰ د جوزا له مياشتې د ۱۳۳۲ د عقرب تر آخره د اولس د ملي جريدې د امتياز خاوند هم و، چه د ليکوالۍ ډېر زيات کار د ده په غاړه و او د فارسی اوپښتو مضامينو په ليکلو اوتهيه کولوکښې ئې درنه برخه درلوده چه ډېرې زياتې مقالې يې په دې جريده کښې په مستعارو نومو اوبې نومه يا د اداری په نامه نشر شوې.

د ده چاپ شوی لوی او واړه کتابونه دادي:

۱- دپسرلی نغمه.
۲- بله ډيوه.
۳- لغوي څېړنه.
۴- پښتو سندرې.
۵-عالي افکار.
۶- څه ليکل يا ليک پوهه.
۷- ادبي بحثونه.
۸- پښتوکلی پنځم جلد اول ټوک.
۹- پښتو کلی پنځم جلد دوهم ټوک.
۱۰- د آزادی پيغام.
۱۱- غوره اشعار.

۱۲- لوړخیالونه او ژور فکرونه.

۱۳- منطق.

۱۴- غوره نثرونه.

۱۵- املاء او انشاء.

۱۶- لیکوالی (املاء او انشاء) دوهمه طبع چه له پخوا نه پکښې ډېر زیاتوالی راغلی دی.

۱۷- نو سبک او نوی ادب.

۱۸- د زړه وینا.

هغه کتابونه یې چه تر اوسه نه دي چاپ شوي.

۱- نوی څرک (دپښتو لغاتو مقایسه له نورو ژبوسره).

۲- څه کوړم او څه اوړم؟

۳- اجتماعي نظریات.

۴- ښه لمسون.

۵- د ټولنې علم (ترجمه).

۶- د موفقیت لار (ترجمه).

نورو هیوادو ته رسمي سفرونه:

۱- د ۱۳۳۲ د حمل په ۳ مه د یوه هیئت په مشرۍ پېښور ته تګ د رحمن بابا د قبر جوړولوپه غرض.

۲- د ۱۳۳۲ د ثور په ۲۸ مه د یوه کلتوري هیئت په مشرۍ اتحاد شوروی ته تګ د کلتور د وزارت په بلنه.

۳- د ۱۳۳۲ د اسد په ۲۹ مه د یوه هیئت په غړیتوب مونشن ته تګ د مستشرقینو په ۲۴ مه کانګرس کښې د شمول په غرض.

۴- د ۱۳۳۷ د میزان په ۳ مه تاشکند ته د یوه هیئت په غړیتوب د اسیائي او افریقائي لیکوالو په کنفرانسونوکښې د ګډون په غرض.

۵- ۱۳۳۹ د ثورپه ۸ مه د یوه هیئت په مشرۍ اتحاد شوروي ته تګ د دوستۍ ټولنې په بلنه.

۶- ۱۳۳۹ د اسدپه ۱۵مه د یوه هیئت په مشرۍ مسکو ته تګ دمستشرقینو په ۲۵ مه کانګرس کښې د ګډون په غرض.

۷- د ۱۳۴۰ د ثور په ۹ مه د یوه هیئت په مشرۍ اتحاد شوروی ته تګ د دوستۍ ټولنې په بلنه.

په دغو سفرونوکښې یې دا ځایونه لیدلی دی.

مسکو- لیننګراد-.سوچی- باکو-.دوشنبه- تاشکند- کیف- ولګا ګراد- تفلیس- سمرقند- مونش- تهران- پېښور.

په دې سفر ونوکښې یې په رسمي دعوتونوکښې ډېرې وینا وې کړی اوکنفرانسونه یې ورکړیدی.

پای

د زړه وینا

دالفت اشعار

www.ulfat.de